

Finansinspektionens författningssamling

Utgivare: Gent Jansson, Finansinspektionen, Box 6750, 113 85 Stockholm.

Beställningsadress: Thomson Fakta AB, Box 6430, 113 82 Stockholm. Tfn 08-587 671 00, Fax 08-587 671 71.

Prenumerera också per e-post på www.fi.se.

ISSN 1102-7460

INNEHÅLL

FFFS 2004:21

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner	1
Definitioner	2
Dispens	3
2 kap. Allmänna bestämmelser om årsredovisningen	3
Tillämpning av internationella redovisningsstandarder	3
Repor och andra återköpstransaktioner	5
Övertagna försäkringsbestånd	5
Avtal om försäkring med en annan ekonomisk innebörd	6
3 kap. Balansräkning och resultaträkning	6
Balansräkningen	6
Omföringar till och från vissa fonder	6
Resultaträkningen	7
Redovisning av kapitalavkastning	7
Försäkringstekniska avsättningar i utländsk valuta	8
Funktionsindelning av driftskostnader	8
4 kap. Värderingsregler	8
Värdering av finansiella instrument	8
Säkringsredovisning	9
Nettoförsäljningsvärde och verkligt värde för tillgångar och skulder	9
Nettoförsäljningsvärde och verkligt värde på byggnader och mark	9
Periodisering av premier enligt återförsäkringsavtal	10
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	10
Anskaffningskostnader	11
Försäkringstekniska avsättningar	13
Allmänt	13
Livförsäkring	13
Beräkning av försäkringstekniska avsättningar för direkt försäkring	14
Beräkning av försäkringstekniska avsättningar för mottagen återförsäkring	16
Beräkning av avsättning för oreglerade skador vid koassurans	16
Livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk	16
Pensionsåtaganden	16
Säkerhetsreserv	17
5 kap. Tilläggsupplysningar	17
Balansräkningen	17
Byggnader och mark	17
Undantag från plikten att upplysa om byggnader och mark	18
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag och intresseföretag	19
Undantag från plikten att upplysa om vissa placeringstillgångar	19
Aktier och andelar	19
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	19
Upplysningar om värdepapper	19

Övriga lån	19
Särskilda upplysningar om derivat	20
Placeringstillgångar för villkorad återbäring	22
Fordringar avseende direkt försäkring	22
Förutbetalda anskaffningskostnader	22
Eget kapital	22
Fond för verkligt värde	23
Efterställda skulder	23
Försäkringstekniska avsättningar och Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk	23
Livförsäkringsavsättning	24
Försäkringsfond	24
Pensionsförpliktelser	24
Skulder avseende direkt försäkring	25
Poster inom linjen	25
<i>Resultaträkningen</i>	25
Premieinkomst	25
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	25
Försäkringsersättningar	25
Driftskostnader	26
Ersättningar till ledande befattningshavare	26
Närståendeupplysningar i vissa livförsäkringsföretag	28
Kapitalavkastning, intäkter och kostnader	29
Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar	30
<i>Känslighetsanalyser m.m.</i>	30
Försäkringsrisker	30
Utländsk valuta	30
Ränterisker	31
Kreditrisker	31
Tillämpade värderings- och redovisningsprinciper	31
Föreskriftsenlighet	32
Upplysningar om övergången till internationella redovisningsstandarder	32
Undantag från upplysningsplikt	33
6 kap. Förvaltningsberättelse och resultatanalys	33
Förvaltningsberättelse	33
Femårsöversikt	34
Resultatanalys	36
Nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av rörelseregler	36
7 kap. Koncernredovisning	36
Tillämpning av årsredovisningsregler i koncernredovisningen	36
Dotterföretag som inte konsolideras	36
Koncernredovisning i moderföretag som tillämpar IAS-förordningen	36
8 kap. Delårsrapport	37
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	40
Bilaga 1 Uppställningsform för balansräkningen	42
Tillgångar	42
Eget kapital, avsättningar och skulder	43
Poster inom linjen	44
Bilaga 2 Uppställningsform för resultaträkningen	45

Bilaga 3 Balansräkningens poster	47
Tillgångar	47
Eget kapital, avsättningar och skulder	51
Poster inom linjen	55
Bilaga 4 Resultaträkningens poster	56
Bilaga 5 Resultatanalysens uppställningsform och innehåll	65

Finansinspektionens författningssamling

Utgivare: Gent Jansson, Finansinspektionen, Box 6750, 113 85 Stockholm.
Beställningsadress: Thomson Fakta AB, Box 6430, 113 82 Stockholm. Tfn 08-587 671 00, Fax 08-587 671 71.
Prenumerera också per e-post på www.fi.se.
ISSN 1102-7460

FFFS 2004:21

Utkom från trycket
den 30 december 2004

Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag;

beslutade den 17 december 2004.

Finansinspektionen föreskriver¹ följande med stöd av 4–5 §§ och 7–8 §§ förordningen (1995:1600) om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag samt 19 a § förordningen (1992:308) om utländska filialer m.m.

Efter de paragrafindelade föreskrifterna lämnar Finansinspektionen *Allmänna råd*.

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd tillämpas av försäkringsaktiebolag och ömsesidiga försäkringsföretag som omfattas av försäkringsrörelselagen (1982:713) samt understödsföreningar som omfattas av lagen (1972:262) om understödsföreningar när de upprättar årsredovisning, koncernredovisning och delårsrapporter. Vid tillämpningen av dessa föreskrifter ska en understödsförening anses som ett livförsäkringsföretag. Mindre lokala bolag för husdjursförsäkring (s.k. sockenhusdjursbolag) undantas från tillämpningen av dessa föreskrifter.

Reglerna om koncernredovisning i 7 kap. tillämpas av sådana finansiella holdingföretag som ska tillämpa bestämmelserna om koncernredovisning i 7 kap. lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) när de upprättar koncernredovisning.

Reglerna i 2 och 3 §§ samt 2–4 kap. och 6 kap. tillämpas av sådana filialer till utländska försäkringsföretag som ska tillämpa ÅRFL när de upprättar årsredovisning enligt 14 § lagen (1992:160) om utländska filialer (filiallagen). Reglerna i 2 och 3 §§ samt 2–4 kap. tillämpas av filialer till utländska försäkringsföretag som ska tillämpa ÅRFL när de upprättar årsbokslut enligt 14 § filiallagen.

Reglerna i 2 och 3 §§ samt 2–4 kap. tillämpas även på årsbokslut som upprättas för sådan verksamhet som avser skadeförsäkring eller återförsäkring av skadeförsäkring och som bedrivs från fast driftsställe av generalagenter eller generalrepresentationer enligt 14 b § filiallagen och tillämpas på motsvarande sätt som anges i den paragrafen.

¹ Jfr Rådets direktiv 91/674/EEG av den 19 december 1991 om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag (EGT L 374, 31.12.1991), rådets direktiv 2001/65/EG av den 27 september 2001 om ändring av bl.a. direktiv 91/674/EEG (EGT L 283, 27.10.2001) samt rådets direktiv 2003/51/EG av den 18 juni 2003 om ändring av bl.a. direktiv 91/674/EEG (EGT L 178, 17.7.2003). Försäkringsredovisningsdirektivet (FRD).

Allmänna råd

1. Övergångsbestämmelser till dessa föreskrifter och allmänna råd innebär att Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2003:13) om årsredovisning i försäkringsföretag får tillämpas i årsredovisningen och koncernredovisningen för räkenskapsåret 2005, men med vissa tillägg. Detsamma gäller också i årsredovisningen för moderföretag som obligatoriskt eller frivilligt tillämpar IAS-förordningen i koncernredovisningen (se ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna, punkten 2 och 3).

Försäkringsföretag som tillämpar dessa föreskrifter och allmänna råd i årsredovisningen bör tillämpa IAS-förordningen i koncernredovisningen.

2. Av 1 kap. 1 § andra stycket ÅRFL framgår vilka finansiella holdingföretag som ska tillämpa redovisningsreglerna för försäkringsföretag i sin koncernredovisning.

3. Av 11 § filiallagen framgår att en utländsk filial ska ha egen bokföring. Av 12 § filiallagen framgår bl.a. att filialens räkenskaper ska granskas av en auktoriserad eller godkänd revisor. I 13 § filiallagen anges *dels* att en filial till företag med hemvist utanför EES ska inge filialens årsredovisning och revisionsberättelse till registreringsmyndigheten, *dels* att en filial till företag med hemvist såväl inom som utom EES ska ge in redovisningshandlingar och revisionsberättelse för företaget i sin helhet, om de gjorts offentliga i företagets hemland. Av 14 § filiallagen framgår att filialer till företag med hemvist inom EES inte behöver upprätta och inge årsredovisning eller revisionsberättelse för filialen. Sådana filialer ska däremot upprätta årsbokslut. Av 14 b § filiallagen framgår under vilka förutsättningar årsbokslut måste upprättas för verksamhet som bedrivs genom generalagent eller generalrepresentation. Tillägget om tillämpningen innebär att dessa föreskrifter tillämpas på motsvarande sätt som för en filial och att varje skadeförsäkringsföretag som bedriver verksamhet genom en generalrepresentation anses utgöra en självständig filial i förhållande till annat skadeförsäkringsföretag som bedriver verksamhet genom samma generalrepresentation (jfr 14 b § första och andra styckena filiallagen).

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter och allmänna råd avses med

1. *direktförsäkringsföretag*: sådana försäkringsföretag som uteslutande eller huvudsakligen bedriver direkt försäkringsrörelse

2. *försäkringsavtal*: försäkringsavtal enligt definitionen i godkända internationella redovisningsstandarder, traditionella livförsäkringsavtal och andra avtal om försäkring som får redovisas som försäkringsavtal enligt internationella redovisningsstandarder (jfr IFRS 4).

3. *försäkringsföretag*: försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, understödsföreningar, finansiella holdingföretag när dessa tillämpar reglerna om koncernredovisning samt filialer och verksamheter som bedrivs från fast driftsställe av generalagenter eller generalrepresentationer när dessa tillämpar reglerna om årsredovisning eller årsbokslut, om inte något annat anges.

4. *godkända internationella redovisningsstandarder*: internationella redovisningsstandarder som antagits av Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 3 i

förordningen (1606/2002/EG) om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (IAS-förordningen),

5. *internationella redovisningsstandarder*: International Accounting Standards (IAS), International Financial Reporting Standards (IFRS), Standing Interpretations Committee – Interpretations of International Accounting Standards (SIC) och International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC Interpretations),

Allmänna råd

Definitionen av försäkringsavtal har endast betydelse för redovisningen enligt dessa föreskrifter och allmänna råd. Definitionen kan alltså inte direkt läggas till grund för tillsynsrapportering eller tillämpning av rörelseregler enligt andra föreskrifter och allmänna råd.

Dispens

3 § Finansinspektionen beslutar om undantag från dessa föreskrifter om det finns särskilda skäl.

Allmänna råd

Finansinspektionen kan med stöd av 7 § förordningen (1995:1600) om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag besluta om undantag från bestämmelserna i 3 kap. 5 § andra stycket ÅRL om jämförelsetal och 6 kap. 1 § ÅRFL om särskilda upplysningar i förvaltningsberättelsen för den första års- eller koncernredovisning som upprättas enligt ÅRFL.

2 kap. Allmänna bestämmelser om årsredovisningen

Tillämpning av internationella redovisningsstandarder

Allmänna råd

1. Godkända internationella redovisningsstandarder bör tillämpas av alla institut, om inte något annat krävs enligt lag eller annan författning eller följer av övriga regler i dessa föreskrifter och allmänna råd.

Internationella redovisningsstandarder som inte är godkända får tillämpas i den utsträckning de inte strider mot godkända standarder, lag eller annan författning eller övriga regler i dessa föreskrifter och allmänna råd.

2. Redovisningsrådets rekommendation RR 32 Redovisning för juridiska personer, fastställd i december 2004, bör tillämpas i årsredovisningen av alla institut, om inte annat följer av lag eller annan författning eller nedanstående regler i dessa föreskrifter och allmänna råd.

3. Utöver vad som följer av RR 32 tillämpas internationella redovisningsstandarder med följande begränsningar på grund av ÅRFL:

a) Företag redovisas inte som moderföretag och dotterföretag om en ägarandel saknas (jfr 1 kap. 4 § ÅRFL och 1 kap. 4 § ÅRL). Om ett företag

saknar ägarandel men ändå har ett bestämmande inflytande över ett annat företag bör det först nämnda företaget lämna tilläggsupplysningar för att ge en rättvisande bild enligt 2 kap. 2 § ÅRFL och 2 kap. 3 § ÅRL. Det andra företaget bör ange vilket företag som har bestämmande inflytande utan ägarandel och hur inflytandet kan utövas.

b) Redovisningen av ett instrument eller dess delar som en skuld eller eget kapital i enlighet med den ekonomiska innebörden av villkoren tillämpas inte hos utgivaren till den del instrumentet avser vad som ska klassificeras som ett eget kapital enligt lag eller annan författning (jfr 5 kap. 4 § ÅRFL samt 5 kap. 14 och 15 §§ ÅRL). Utgivaren bör i not lämna upplysningar om klassificeringen i enlighet med den ekonomiska innebörden.

c) Placeringstillgångar för vilka försäkringstagarna bär risk ska enligt ÅRFL alltid värderas till verkligt värde (jfr 4 kap. 2 § ÅRFL).

d) Förutbetalda anskaffningskostnader för försäkringsavtal ska enligt ÅRFL under vissa förutsättningar tas upp som tillgång (jfr 4 kap. 8 § ÅRFL).

e) Nedskrivningar som gjorts före ÅRFL:s ikraftträdande får inte återföras (jfr övergångsbestämmelser till SFS 1995:1560). Upplysningar om att en nedskrivning inte återförts av detta skäl och bedömningen av effekten på företagets ställning och resultat bör lämnas i en not.

4. Internationella redovisningsstandarder och RR 32 Redovisning för juridiska personer tillämpas även med följande anpassningar:

a) Avistaköp eller avistaförsäljningar bör redovisas per affärsdagen. Med avistaköp och avistaförsäljning avses för transaktioner på den svenska marknaden avtal med leverans inom; tre bankdagar på penning- och obligationsmarknaden eller aktiemarknaden samt två bankdagar på råvarumarknaden eller valutamarknaden.

b) Sådana Placeringstillgångar (C) som inte är finansiella instrument får, trots att inte 4 kap. 14 f och g §§ ÅRL gäller för räkenskapsåret 2005, omvärderas till verkligt värde med stöd av särskilda bestämmelser i ÅRFL (jfr 4 kap. 5 § första stycket ÅRFL). Bestämmelsen kan tillämpas på Byggnader och Mark (C.1), om samtliga tillgångar i posten värderas på samma sätt (jfr 4 kap. 5 § andra stycket ÅRFL).

c) Vad som anges om balanserade vinstmedel bör avse Konsolideringsfond i livförsäkringsbolag som inte får dela ut vinst och Övriga fonder i understödsföreningar (jfr 5 kap. 4 § ÅRFL).

d) Den godkända internationella redovisningsstandard IAS 39 Finansiella instrument, Redovisning och värdering, bör även tillämpas för räkenskapsåret 2005. Även andra finansiella tillgångar än de som innehas för handel får vid redovisningen första gången klassificeras såsom en ”finansiell tillgång som värderas till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade i resultaträkningen”, om tillgången kan värderas till verkligt värde enligt ÅRFL (jfr 4 kap. 1 § och 2 § 11 ÅRFL, 4 kap. 14 a och 15 b §§ ÅRL och IAS 39 p 9 b).

Repor och andra återköpstransaktioner

1 § Med en *återköpstransaktion* avses ett avtal genom vilket parter kommit överens om dels försäljning av tillgångar, som t.ex. växlar, fordringar eller överlåtbara värdepapper, dels ett efterföljande återköp av motsvarande tillgångar till ett bestämt pris. Med *överförande part* avses den part som säljer i avistaledet av en återköpstransaktion. Med *mottagande part* avses den part som köper i avistaledet av en återköpstransaktion.

Om den mottagande parten förbinder sig att sälja tillbaka tillgångarna på en dag som har bestämts eller ska bestämmas av den överförande parten, är transaktionen en *äkta återköpstransaktion*. Tillgångarna ska i så fall också fortsättningsvis redovisas i den överförande partens balansräkning och den mottagna köpeskillingen redovisas som skuld. Den mottagande parten tar inte upp tillgångarna i sin balansräkning utan redovisar den erlagda köpeskillingen som en fordran på den överförande parten.

Men om den mottagande parten har rätt, men inte skyldighet, att återlämna tillgångarna till ett i förväg fastställt pris, är transaktionen en försäljning med option att sälja tillbaka tillgångarna (*oäkta återköpstransaktion*). I så fall ska inte den överförande parten utan den mottagande parten redovisa tillgångarna i sin balansräkning.

En oäkta återköpstransaktion ska ändå redovisas som en äkta återköpstransaktion, om det är uppenbart att optionen att återlämna tillgångarna kommer att utnyttjas.

Följande transaktioner ska inte anses som återköpstransaktioner:

1. valutaterminstransaktioner,
2. optionsinstrument,
3. transaktioner som omfattar emission av skuldebrev med förbindelse att före förfallodagen återköpa hela emissionen eller delar av denna, samt
4. andra liknande transaktioner.

Vid äkta återköpstransaktioner ska den överförande parten ange överförda tillgångar under ”Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättning redovisade förpliktelser” (poster inom linjen, post I). Vid oäkta återköpstransaktioner ska den överförande parten ange det lösenpris som överenskommit för ett eventuellt återköp under ”Åtaganden” (poster inom linjen, post IV).

Allmänna råd

I paragrafens femte stycke görs en avgränsning för att skilja återköpstransaktioner från vissa andra slag av finansiella avtal. Om däremot de angivna tillgångarna själva omfattas av återköpsavtal, gäller reglerna också för ett sådant återköpsavtal.

Övertagna försäkringsbestånd

2 § Om ett försäkringsföretag under räkenskapsåret har tagit över försäkrings tekniska avsättningar från ett annat försäkringsföretag, enligt bestämmelserna i 15 kap. 1–7 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713), ska beståndsöverlåtelsen redovisas över balansräkningen.

Avtal om försäkring med en annan ekonomisk innebörd

Allmänna råd

Av definitionen i 1 kap. 2 § framgår vad som ska redovisas som ett försäkringsavtal. För redovisningen av avtal om försäkring som finansiella instrument finns närmare regler i internationella redovisningsstandarder som gäller enligt de allmänna råden till 2 kap. (jfr IFRS 4 och IAS 39). Se även de allmänna råden till 4 kap.

3 kap. Balansräkning och resultaträkning

Balansräkningen

1 § Balansräkningen ska upprättas enligt balansräkningsschemat i *bilaga 1*. Jämfört med uppställningsformen i *bilaga 1* till ÅRFL har följande poster kommit till i balansräkningsschemat:

Tillgångar

- C.III.6a. Derivat,
- Ea.1. Obligationer och andra räntebärande värdepapper,
- Ea.2. Utlåning, samt
- Ea.3. Övriga fordringar och tillgångar.

Eget kapital, avsättningar och skulder

- AAa. Minoritetsintressen,
- EEa.1. In- och upplåning från allmänheten,
- EEa.2. Emitterade värdepapper m.m.,
- EEa.3. Övriga avsättningar och skulder, samt
- HH.IV.a. Derivat.

Balansräkningens poster ska ha det innehåll som anges i *bilaga 3*.

Omföringar till och från vissa fonder

Allmänna råd

Av 4 kap. 6 § första stycket följer att gottskriven återbäring som huvudregel tas upp i balansräkningen med tillämpning av 7 kap. 1 och 2 §§ försäkringsrörelselagen (1982:712).

I bilaga 4, 16 och 17 §§, till dessa föreskrifter finns bestämmelser om redovisning av sådan återbäring som enligt bolagsordningen ska gottskrivas försäkringstagaren eller någon annan ersättningsberättigad med ett visst belopp på grund av en försäkring. Bestämmelserna anger att sådan återbäring ska tas upp som livförsäkringsavsättning eller villkorad återbäring under innevarande räkenskapsår. Andra belopp som kan komma att gottskrivas som återbäring och som inte följer av försäkringsavtal bör redovisas som eget kapital till dess bolagsstämman fastställt storleken. Beloppet bör då föras om från eget kapital till villkorad eller garanterad återbäring.

Resultaträkningen

2 § Resultaträkningen ska upprättas enligt resultaträkningsschemat i *bilaga 2*. Jämfört med uppställningsformen i bilaga 2 till ÅRFL har följande poster kommit till i resultaträkningsschemat:

Teknisk redovisning av skadeförsäkrings- och livförsäkringsrörelse

- 6.b. aa.i. / 6.b. bb.i. Före avgiven återförsäkring, och
- 6.b. aa.ii. / 6.b. bb.ii. Återförsäkrares andel (-).

Icke-teknisk redovisning

- III.13a. Minoritetens andel av årets resultat

Resultaträkningens poster ska ha det innehåll som anges i *bilaga 4*.

Allmänna råd

Parenteser med orden ”efter avgiven återförsäkring” får i årsredovisningen ersättas med förkortningen f.e.r. (för egen räkning).

Resultaträkningen indelas i en teknisk redovisning, uppdelad mellan skadeförsäkringsrörelse och livförsäkringsrörelse, samt en icke-teknisk redovisning. De poster som endast avser någon av rörelserna eller vars innehåll skiljer sig åt mellan de olika verksamheterna kommenteras särskilt i *bilaga 4*.

Redovisning av kapitalavkastning

3 §² Intäkter och kostnader på placeringstillgångar som hänger samman med skadeförsäkringsrörelse redovisas under den icke-tekniska redovisningen. En rimlig avkastning på den aktuella försäkringsrörelsens kassaflöden förs därefter över till den tekniska redovisningen (försäkringsrörelsen). Det överförda beloppet särredovisas under posterna III.6 och I.2.

I traditionell livförsäkringsrörelse redovisas kapitalavkastningen under den tekniska redovisningen av livförsäkringsrörelsen. För fondförsäkringsrörelse redovisas kapitalavkastning på sådana placeringstillgångar för vilka livförsäkringsstagaren bär placeringsrisken under den tekniska redovisningen av livförsäkringsrörelsen, medan kapitalavkastning på placeringstillgångar för egen räkning redovisas i den icke-tekniska redovisningen.

Försäkringsföretag som bedriver såväl traditionell livförsäkringsrörelse som skadeförsäkringsrörelse redovisar kapitalavkastningen i den rörelse där den är intjänad.

Allmänna råd

Enligt paragrafens första stycke ska avkastning på den aktuella försäkringsrörelsens kassaflöden föras över till den tekniska redovisningen. Normalt kan ett genomsnitt av de försäkringstekniska avsättningarna f.e.r. vara en tillräcklig approximation av dessa flöden, efter avdrag för den kapitalbindning som försäkringsrörelsen medför i form av t.ex. premiefordringar.

² FRD art. 42 och 43.

Försäkringstekniska avsättningar i utländsk valuta

4 § Om det vid beräkning av utgående försäkringstekniska avsättningar och återförsäkrarens andel därav kvarstår förpliktelse i utländsk valuta som också ingick i den ingående balansen, ska denna del av ingående balansen räknas om till balansdagens kurs. Valutakursvinsten eller valutakursförlusten vid sådan omräkning ska redovisas som kapitalavkastning.

Funktionsindelning av driftskostnader

5 § Försäkringsföretagets samtliga driftskostnader ska funktionsindelas enligt tredje stycket.

Med driftskostnader avses i denna paragraf såväl direkta som indirekta kostnader för anställd eller inhyrd personal (löner, sociala avgifter, pensioner och arvoden m.m.), hyror (lokaler, leasinginventarier m.m.), planenliga avskrivningar på andra tillgångar än placeringstillgångar (C) samt andra verksamhetsrelaterade kostnader.

Driftskostnaderna delas in i följande funktioner:

a) *anskaffning*

Driftskostnader för anskaffning eller förnyelse av försäkringsavtal tas upp under posten Anskaffningskostnader, som ingår som en delpost i resultatposten I.7/II.8 Driftskostnader.

b) *skadereglering*

Driftskostnader för skadereglering tas upp under resultatposten I.4.a/II.5.a Utbetalda försäkringsersättningar.

c) *administration*

Driftskostnader för gemensam administration tas upp under posten Administrationskostnader, som ingår som en delpost i resultatposten I.7/II.8 Driftskostnader.

d) *finansförvaltning*

Driftskostnader för finansförvaltningen tas upp under posten Kapitalförvaltningskostnader, som ingår som en delpost i resultatposten II.9/III.5.a Kapitalavkastning, kostnader.

e) *fastighetsförvaltning*

Driftskostnader för fastighetsförvaltningen tas upp under posten Driftsöverskott från byggnader och mark, som ingår som en delpost i resultatposten II.2/III.3.a Kapitalavkastning, intäkter.

4 kap. Värderingsregler

Värdering av finansiella instrument

Allmänna råd

Finansiella instrument värderas enligt ÅRFL till verkligt värde om det är förenligt med 4 kap. 14 a § ÅRFL och i annat fall enligt ordinarie värderingsprincip (jfr 4 kap. 2 § 11 ÅRFL och prop. 2002/03:121 s. 73). Sådana finansiella tillgångar som inte får värderas till verkligt värde värderas med ut-

gångspunkt i anskaffningsvärdet (se 4 kap. 2 § 2 ÅRFL). Kompletterande värderingsregler om bl.a. erforderliga värdejusteringar för finansiella instrument som värderas med utgångspunkt i anskaffningsvärdet finns i internationella redovisningsstandarder som gäller enligt de allmänna råden till 2 kap. (jfr IAS 39). Se även 4 kap. 13 § andra stycket om värdering av vissa skulder enligt avtal om försäkring som redovisas som finansiella instrument.

Säkringsredovisning

Allmänna råd

Närmare förutsättningarna för när och hur säkringsredovisning tillämpas framgår av internationella redovisningsstandarder som gäller enligt de allmänna råden till 2 kap. (jfr IAS 39).

Nettoförsäljningsvärde och verkligt värde för tillgångar och skulder

Regler om bestämmande av nettoförsäljningsvärde och verkligt värde för olika tillgångar och skulder finns i 4 kap. 1 § ÅRFL (jfr 4 kap. 9 och 14 a §§ andra stycket ÅRL) och i internationella redovisningsstandarder som gäller enligt de allmänna råden till 2 kap. (jfr bl.a. IAS 2, IAS 16 och IAS 39).

Nettoförsäljningsvärde och verkligt värde på byggnader och mark

1 §³ När nettoförsäljningsvärde och verkligt värde ska bestämmas för fastigheter, ska försäljningsvärdet vara det pris som skulle uppnås på balansdagen vid en frivillig, offentligt utbudens försäljning på en marknad som tillåter försäljning i normal ordning och där det ges skälig tid för förhandlingar.

Försäljningsvärdet ska åtminstone fastställas årligen genom en individuell värdering. Om det finns särskilda skäl, får värderingen av småhus med begränsat värde grundas på generella uppgifter om prisnivåer för sådana objekt.

Värderingen ska utföras av en kompetent värderingsman och med erkända och accepterade värderingsmetoder. För varje enskild fastighet ska väljas den metod eller den kombination av metoder som bäst återspeglar försäljningsvärdet på balansdagen. Värderingen ska dokumenteras skriftligen för varje fastighet med uppgifter om när och hur samt på vilka grunder värderingen utförts och av vem.

Allmänna råd

Enligt tredje stycket får värdering utföras av såväl internt anställd personal som externt anlätade värderingskonsulter, om de uppfyller det allmänna kvalifikationskravet. Detta innebär att värderingsmannen ska ha tillräcklig teoretisk och praktisk kunskap om hur värderingen ska utföras samt i övrigt vara väl förtrogen med fastighetsmarknaden i allmänhet och den enskilda fastighetens lokala marknadsförhållanden i synnerhet.

³ FRD art. 49.

Värderingsmannen kan tillämpa följande metoder eller kombinationer av metoder för att fastställa försäljningsvärdet:

1. Ortsprismetoden

Metoden har sin utgångspunkt i marknadsanalyser. Detta innebär att fastighetens värde bedöms med ledning av priser som betalats för likartade fastigheter, jämförelseobjekt, på en fri och öppen marknad. Tillgången på relevanta marknadsdata är därför avgörande för värderingsresultatets kvalitet. För att analysen ska vara möjlig, måste priserna relateras till värdepåverkande faktorer.

2. Kassaflödesmetoden

Metoden bygger också den på marknadsanalyser, men den har formen av en investeringskalkyl. Metoden utgår från en bestämd kalkylperiod, där betalningsströmmarna och det framtida restvärdet diskonteras till ett nuvärde, dvs. ett bedömt försäljningsvärde.

De framtida betalningsströmmarna bedöms och fastställs utifrån de rådande förhållandena för respektive fastighet. I dessa fall bedöms bland annat hyror, hyresutveckling, vakanser och vakansutveckling, utvecklingen av drifts- och underhållskostnader, inklusive eftersatt underhåll. Räntekostnader och andra finansieringskostnader beaktas inte i flödena. Bedömningarna av framtida hyresnivåer, vakanser och kostnadsutveckling bör återspegla marknadens förväntningar och synsätt.

Risker som är förknippade med respektive fastighet beaktas i flödena. Risk därutöver beaktas när kalkylränta respektive avkastningskrav fastställs. Avkastningskravet motsvarar marknadens förräntningskrav för liknande objekt.

Nuvärdet av eventuella räntebidrag bör beräknas separat i flödet.

Periodisering av premier enligt återförsäkringsavtal

2 § Direktförsäkringsföretag ska periodisera premier som hänför sig till försäkringsavtal avseende återförsäkring av skadeförsäkring så att premierna intäkts- eller kostnadsförs över avtalstiden i förhållande till det försäkringsskydd som hänför sig till perioden.

Allmänna råd

Definitionerna av direktförsäkringsföretag och försäkringsavtal framgår av 1 kap. 2 §.

Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar

3 § Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar ska tas upp till belopp som motsvarar återförsäkrares ansvar för försäkringstekniska avsättningar enligt ingångna återförsäkringsavtal.

Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar ska skrivas ned till återvinningsvärdet, om ett direktförsäkringsföretags redovisade värden enligt ett avtal om avgiven återförsäkring av skadeförsäkring väsentligt överstiger summan av

förväntade framtida inbetalningar (+), utbetalningar (–) och marknadsmässig återförsäkringspremie (+) för framtida återförsäkringsskydd (återvinningsvärdet [+/-]). Om återvinningsvärdet är negativt och inte kan beaktas genom en nedskrivning, ska beloppet redovisas som en ökning av posten Skulder avseende återförsäkring (HH.II). Nedskrivningen eller skuldökningen ska belasta periodens resultat.

Återvinningsvärdet ska beräknas enligt en vedertagen försäkringsmatematisk metod. Betalningar ska diskonteras endast om återförsäkrarens ansvar avser försäkringstekniska avsättningar som diskonterats.

Nedskrivningen eller skuldökningen ska återföras när det skett en väsentlig förändring i de antaganden som ledde fram till beslutet om nedskrivning eller skuldföring. En återföring får inte medföra att det redovisade värdet överstiger vad som skulle ha redovisats i balansräkningen om försäkringsföretaget inte gjort någon nedskrivning eller skuldföring. Återföringen ska redovisas som en intäkt i resultaträkningen.

Vid tillämpningen av andra–fjärde styckena ska återförsäkringavtal som har ett direkt samband med varandra värderas tillsammans.

Allmänna råd

Definitionen av återförsäkringsavtal finns i internationella redovisningsstandarder som gäller enligt de allmänna råden till 2 kap. (jfr IFRS 4 bilaga A).

Andra stycket är också tillämpligt när värdet av ett återförsäkringsavtal har redovisats som en skuld i balansräkningen. När ett negativt återvinningsvärde väsentligt överstiger den redovisade skulden, redovisas således en skuldökning.

Med marknadsmässig återförsäkringspremie menas den premie som med hänsyn till förhållandena när återförsäkringsavtalet ingicks skulle ha bestämts mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Premien avser överföring av försäkringsrisk samt täckande av återförsäkrarens omkostnader och vinstmarginal.

När försäkringsföretaget bedömer om beräkningarna görs enligt en vedertagen försäkringsmatematisk metod bör det beakta tillämpningen vid beräkningen av försäkringstekniska avsättningar enligt 7 kap. 1 och 2 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713). Vid en diskontering av framtida betalningar bör som diskonteringsränta användas den ränta som ska användas enligt 10 §.

Av paragrafen följer att återförsäkringsavtal som huvudregel ska värderas var för sig. Sådana återförsäkringsavtal som har ett direkt samband med varandra ska dock enligt femte stycket värderas kollektivt. Det bör anses finnas ett sådant samband, om avtalen på ett naturligt sätt kan betraktas som en enhet därför att de avser återförsäkring av en och samma försäkringsrisk.

Anskaffningskostnader

4 § När ett försäkringsföretag aktiverar anskaffningskostnader för tecknande av försäkringsavtal gäller följande.

Med anskaffningskostnader menas sådana driftskostnader enligt bilaga 4, 9 § (a Anskaffningskostnader), som varierar med och som direkt eller indirekt är relaterade till anskaffning eller förnyelse av försäkringsavtal. Driftskostnader av allmän karaktär, såsom kostnader för allmän marknadsföring, ska inte medräknas.

Försäkringsföretaget ska bara aktivera sådana anskaffningskostnader för försäkringsavtal, eller homogena och uppföljningsbara grupper av avtal, som bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna.

Försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse ska upprätta en plan som anger hur aktiverade anskaffningskostnader för enskilda avtal eller homogena och uppföljningsbara grupper av avtal ska täckas. Planens förutsättningar ska prövas årligen. Om inte något annat följer av andra och tredje stycket ska aktiveringen av anskaffningskostnader grundas på den gällande planen.

Allmänna råd

Definitionen av försäkringsavtal framgår av 1 kap. 2 §.

Exempel på driftskostnader som kan aktiveras är:

- provisioner till säljare och mäklare,
- kostnader för marknadsföring av försäkringsprodukter,
- löner och andra kostnader för säljare,
- kostnader för handläggning av nya försäkringsavtal, samt
- kostnader för underwriting.

Utgifter för IT-system för nya försäkringsprodukter bör inte aktiveras som förutbetalda anskaffningskostnader. Under vilka förutsättningar sådana utgifter får tas upp som en immateriell tillgång behandlas i internationella redovisningsstandarder som gäller enligt de allmänna råden till 2 kap. (jfr IAS 38).

5 §⁴ När ett försäkringsföretag bestämmer avskrivningsplanen för förutbetalda anskaffningskostnader som aktiverats gäller följande.

Avskrivningsplanen ska ta hänsyn till förväntade annulleringar.

I försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse ska ett aktiverat belopp periodiseras på ett sätt som svarar mot periodiseringen av den ej intjänade premien för försäkringen i fråga.

I försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse ska ett aktiverat belopp periodiseras enligt en plan som upprättas i enlighet med 4 §.

Försäkringsföretaget ska iaktta rimlig försiktighet när det bedömer hur stor del av anskaffningskostnaderna som ska aktiveras och hur lång avskrivningstiden ska vara.

Om förutsättningarna för att få redovisa anskaffningskostnader som tillgång inte längre är uppfyllda, ska beloppet skrivas ned.

⁴ FRD art. 54.

Anskaffningskostnader kan fördelas på grupper av försäkringsavtal under förutsättning att dessa är homogena såväl till sitt försäkringstekniska innehåll som till teckningstidpunkt.

Allmänna råd

I skadeförsäkringsrörelse bör den planenliga avskrivningen på anskaffningskostnaden endast undantagsvis överstiga tolv månader.

Försäkringstekniska avsättningar

Allmänt

- 6 §** För försäkringsavtal ska försäkringstekniska avsättningar redovisas enligt
1. 7 kap. 1 och 2 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713 FRL),
 2. Finansinspektionens föreskrifter om beräkning av försäkringstekniska avsättningar som utfärdats med stöd av FRL, och
 3. bestämmelserna i 7-13 §§.

Avvikelser från första stycket får göras om

- a) det är förenligt med 4 kap. 9 § ÅRFL,
- b) avvikelserna ger en redovisning som är mer relevant men inte mindre tillförlitlig eller som är mer tillförlitlig men inte mindre relevant, samt
- c) upplysningar lämnas i not om vilken avvikelse som görs, skälen för avvikelserna och effekten på berörda poster i balansräkningen, resultaträkningen och resultatanalysen samt relevanta nyckeltal.

Allmänna råd

Av 1 kap. 2 § framgår vad som redovisas som försäkringsavtal.

Bestämmelser om den s.k. högsta räntan finns i Finansinspektionens föreskrifter om maximiräntesats för beräkning av livförsäkringsavsättningar.

Ifråga om vad som är en mer relevant och tillförlitlig redovisning än den som tidigare tillämpats finns vägledning i internationella redovisningsstandarder som gäller enligt de allmänna råden till 2 kap. (jfr IFRS 4).

Företag som avser att tillämpa undantaget i andra stycket bör så snart det kan ske lämna in en skriftlig redogörelse till Finansinspektionen med sådana upplysningar som anges i andra stycket c.

Livförsäkring

7 §⁵ Till den del livförsäkringsavsättningen (DD.2) avser försäkringsföretagets ansvarighet för löpande försäkringar ska den beräknas enligt s.k. ozillmerad metod. En zillmerad metod får dock användas som en approximation under förutsättning att negativa värden sätts till 0. Särskilda bestämmelser om förutbetalda anskaffningskostnader finns i 4 och 5 §§.

⁵ FRD art. 59.

Allmänna råd

En understödsförening som omfattas av lagen (1972:262) om understödsföreningar ska tillämpa ÅRFL när den upprättar årsredovisning, (se 1 kap. 1 § ÅRFL). Enligt 6 § ska försäkringstekniska avsättningar som huvudregel tas upp i balansräkningen med tillämpning av 7 kap. 1 och 2 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713). Dessa regler gäller alltså för rubricering och värdering av försäkringsåtaganden i understödsföreningens årsredovisning, i stället för reglerna om beräkning av premiereserv enligt 21 och 22 §§ lagen om understödsföreningar.

Skadeförsäkring

8 § Dessa föreskrifters bestämmelser om ”Ej intjänade premier och kvardröjande risker” (DD.1) ska inte gälla för sådana försäkringsklasser eller delar av försäkringsklasser för vilka försäkringstekniska avsättningar har beräknats enligt försäkringsteknisk metod med betryggande antaganden, t.ex. brandförsäkring för all framtid eller skadelivräntor. Föreskrifternas bestämmelser om ”Oreglerade skador” (DD.3) gäller allmänt för all skadeförsäkringsrörelse.

Beräkning av försäkringstekniska avsättningar för direkt försäkring

9 §⁶ För försäkringar med terminsbetald premie ska vid beräkning av avsättning för ej intjänade premier medräknas också ansvarighet för sådana terminer av den återstående löptiden som ligger efter balansdagen.

Förutbetalda anskaffningskostnader får inte dras av från avsättningen för ej intjänade premier.

För försäkringar med flerårsbetald premie ska avsättningen för ej intjänade premier beräknas på grundval av en noggrann uppskattning av dels försäkringsföretagets ansvarighet för löpande avtal, dels det förväntade utbetalningsmönstret. Avsättningen för ej intjänade premier får uppskattas med hjälp av den ej intjänade andelen av premien för löpande försäkringar, dvs. *pro rata temporis*.

Till statistiska metoder som får användas räknas *en bråkdelsmetod*, normalt 24-delsmetoden samt *en bloc- eller pauschalmetod*. Den sistnämnda metoden, som innebär att den ej intjänade premien uppskattas som en fast andel av premieinkomsten under redovisningsperioden, får tillämpas om den fasta andelen värderas på nytt vart tredje år eller vid en tidigare tidpunkt om det är nödvändigt.

Om försäkringsföretaget bedömer att premienivån för löpande försäkringar är otillräcklig, ska en avsättning göras för kvardröjande risker.

Avsättningen för ej intjänade premier får redovisas sammantaget för försäkringsföretagets totala verksamhet.

Med löpande försäkringar menas försäkringar enligt ingångna avtal oavsett om dessa helt eller delvis avser senare försäkringsperioder.

⁶ FRD art. 56, 57 och 58.

Allmänna råd

Avsättningen för ej intjänade premier motsvarar värdet av försäkringsföretagets ansvarighet för löpande försäkringar. Försäkringsföretaget behöver uppskatta de förväntade kostnaderna för skador som kan komma att inträffa under dessa försäkringars återstående löptid samt förvaltningskostnaderna under denna tid.

Dessa kostnadsuppskattningar bör bygga på försäkringsföretagets erfarenhet men också ta hänsyn till såväl den observerade som den prognostiserade utvecklingen av relevanta kostnader.

Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt sådana försäkringsavtal där premien avtalats för längre tid än ett år med hjälp av diskontering av förväntade framtida utbetalningar.

10 §⁷ Om ett försäkringsföretag tillämpar statistiska metoder för att beräkna avsättningen för oreglerade skador, ska det fortlöpande pröva tillförlitligheten i de tillämpade metoderna.

I sådan verksamhet där en skada kan komma att slutregleras först avsevärd tid efter det att den inträffade, exempelvis olika slag av ansvarsförsäkring, ska försäkringsföretaget ta den hänsyn som krävs till förväntad utveckling som kan påverka skadekostnaderna.

Endast under följande förutsättningar får värdet av framtida betalningar diskonteras när avsättningen för oreglerade skador beräknas för en grupp av skador:

- a) Diskonteringen ska göras öppet, med redovisning av gjorda antaganden om framtida direktavkastning och inflation.
- b) Den förväntade genomsnittliga återstående tiden till skadeutbetalning ska vara minst fyra år för den berörda gruppen av skador.
- c) Diskonteringen ska följa erkänd aktuariell praxis och planerade förändringar av den tillämpade modellen ska förhandsanmälas till Finansinspektionen.
- d) Hänsyn ska tas till alla faktorer som kan förväntas medföra att kostnaderna för gruppen av skador ökar i framtiden.
- e) Bolaget ska ha tillräckliga uppgifter för att kunna konstruera en rimlig modell för skadeavvecklingens tidsförlopp.
- f) Antagandet om diskonteringsränta ska vara en försiktig uppskattning av direktavkastningen på de placeringar som motsvarar avsättningarna för oreglerade skador under perioden för skadeavvecklingen.
- g) Antagandet om diskonteringsränta får högst uppgå till det lägsta värdet på direktavkastningen för den typ av placeringar som avses i f) beräknad som ett genomsnitt för de senaste fem åren respektive för det senaste året före balansdagen.
- h) Försäkringsföretaget ska i not till årsredovisningen ange det odiskonterade beloppet av avsättningen för oreglerade skador. Beloppet ska delas upp på de grupper för vilka olika diskonteringsmetoder har använts. Vidare ska dessa metoder specificeras när det gäller antaganden om framtida skadekostnader och kapitalavkastning samt kriterier för att bestämma skadeavvecklingstidens längd.

Allmänna råd

För att undvika implicit diskontering bör antagandet om inflation och direktavkastning inte göras i form av enbart ett realränteantagande. Om det ändå är naturligt att referera till ett realränteantagande, bör också ett

⁷ FRD art. 60.

antagande om framtida inflation för den relevanta perioden anges. Om försäkringsföretaget utnyttjar ett realränteantagande, bör också förhållandet mellan skadeinflation och allmän inflation beskrivas.

Genomsnittlig tid för skadeavveckling bör avspegla tyngdpunkten i motsvarande betalningsflöde, dvs. bör beräknas som ett vägt medeltal.

Beräkning av försäkringstekniska avsättningar för mottagen återförsäkring

11 § Avsättningarna för mottagen återförsäkring får bedömas med ledning av tidigare års redovisning och övriga kända förhållanden som angår återförsäkringen.

Allmänna råd

Ett försäkringsföretag bör bedöma om uppgifter per balansdagen från cedenten är tillräckliga, i den mån sådana uppgifter är tillgängliga. Det gäller uppgifter om avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker, livförsäkringsavsättningar och avsättning för oreglerade skador för mottagen återförsäkring. En förstärkning kan vara motiverad om man inte känner till eller vill godta de grunder eller metoder som cedenten tillämpat vid reservsättningen.

Beräkning av avsättning för oreglerade skador vid koassurans

12 § Vid koassurans mellan EES-försäkringsgivare som uppfyller kraven i koassuransdirektivet 78/473/EEG ska avsättningen för oreglerade skador för ett svenskt försäkringsföretags andel minst uppgå till den nivå som skulle uppnås om man tillämpade de regler som gäller för den ledande samförsäkraren.

Livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk

13 § Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (EE) ska värderas till verkligt värde till den del som villkoren är kopplade till finansiella tillgångar och skulder. Till de delar som villkoren är kopplade till aktuariella och övriga risker ska värderingen göras konsistent med bolagets värderingsprinciper vid redovisning av sådana riskers inverkan på resultat och ställning.

Skulder enligt avtal om försäkring ska värderas till verkligt värde till den del som villkoren är kopplade till finansiella tillgångar och skulder, även om avtalet redovisas som ett finansiellt instrument.

Pensionsåtaganden

14 § Ett försäkringsföretag ska göra avsättning i balansräkningen för sådana pensionsåtaganden som inte har täckning i någon pensionsstiftelses förmögenhet eller i en tecknad pensionsförsäkring. Dessa avsättningar redovisas som avsättning under "Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser" (FF.1).

Allmänna råd

Paragrafen innebär att det inte är möjligt att tillämpa en s.k. korridor metod för beräknade åtaganden som saknar täckning i pensionsstiftelse eller i en tecknad pensionsförsäkring (jfr IAS 19).

Säkerhetsreserv

Föreskrifter och allmänna råd om avsättning till och uttag ur säkerhetsreserven är intagna i särskilda föreskrifter.

5 kap. Tilläggsupplysningar*Balansräkningen***Byggnader och mark**

1 § För posten Byggnader och mark (C.I) ska upplysningar lämnas med uppdelning på följande kategorier av fastigheter:

1. flerbostadshus,
2. kontors- och affärsfastigheter,
3. industri- och lagerfastigheter,
4. hotell- och konferensanläggningar, samt
5. övriga fastigheter.

Övriga fastigheter enligt 5 omfattar t.ex. småhus, jordbruksfastigheter, råmark och markanläggningar samt pågående nyanläggningar. Väsentliga delposter ska specificeras.

För varje kategori av fastigheter ska följande uppgifter lämnas:

1. anskaffningsvärde, i förekommande fall justerat för av- och nedskrivningar,
2. verkligt värde,
3. bokfört värde per kvadratmeter uthyrningsbar bruksarea (BRA),
4. ytvakansgrad, samt
5. direktavkastning.

Ytvakansgrad enligt 4 definieras som bruksarean för outhyrda lokaler i procent av uthyrningsbar bruksarea (BRA).

Direktavkastning enligt tredje stycket 5 ska beräknas som driftsnettot, definierat i bilaga 4, 11 §, för de fastigheter som ägdes vid räkenskapsårets utgång i procent av dessa fastigheters verkliga värde på balansdagen. Vid beräkningen ska den tid som fastigheten ägts under året beaktas. Om direktavkastningen har påverkats väsentligt av höga underhållskostnader av engångskaraktär eller av något annat liknande skäl, ska upplysning lämnas om detta. Sådana fastigheter som inte lämnat någon avkastning under räkenskapsåret på grund av att de är obebyggda, under uppförande (projektfastigheter) eller under genomgripande ombyggnad får uteslutas från beräkningen av direktavkastning, om upplysning lämnas om fastigheternas sammanlagda bokförda värde.

Uppgifter om såväl anskaffningsvärde, i förekommande fall justerat för av- och nedskrivningar, som verkligt värde per kategori av fastigheter ska dessutom delas upp geografiskt på lämpligt sätt.

Allmänna råd

Fastigheter som endast delvis är under ombyggnad får inte undantas från beräkningen av direktavkastning.

En lämplig geografisk uppdelning är ofta att dela på storstadsregioner och övriga landet samt utlandet. Värdemässigt stora innehav i utlandet bör fördelas per land eller grupper av länder.

2 § Följande upplysningar ska lämnas om valda värderingsmetoder:

- a) värderingsmetoder som använts för respektive kategori av fastigheter,
- b) väsentliga faktorer som påverkar värderingen,
- c) andelen bokfört värde som avser internt värderade fastigheter, samt
- d) andra upplysningar som är väsentliga för att kunna bedöma postens innehåll.

Allmänna råd

För att läsaren av årsredovisningen bättre ska kunna bedöma hur väl de åsatta värdena speglar försäljningsvärdet på balansdagen är det väsentligt att ett försäkringsföretag, för väsentliga marknader, lämnar utförliga uppgifter om hur värderingen utförts och på vilka grunder. Ändrade värderingsmetoder eller antaganden jämfört med föregående räkenskapsår bör därför särskilt anges.

Exempel på upplysningar som bör lämnas vid tillämpning av kassaflödesmetoden är val av kalkylränta och avkastningskrav samt andra förhållanden som är av väsentlig betydelse för värderingen, t.ex. vakansnivåer. Försäkringsföretaget är skyldigt att lämna uppgifter oavsett om värderingen utförts av interna eller externa värderingsmän.

3 § Upplysningar ska lämnas om väsentliga förändringar i fastighetsinnehavet under året.

4 § Information ska lämnas om riskexponeringen i fastighetsinnehavet. En analys bör lämnas som visar hur fastighetsvärdet påverkas av att väsentliga värdepåverkande parametrar ändras, t.ex. avkastningskravet.

5 § Enligt 5 kap. 3 § 1 ÅRFL ska uppgift lämnas om hur stor andel av fastigheterna som används i den egna verksamheten. Andelen ska beräknas som den andel av den totala bruksarean som används i den egna verksamheten.

Undantag från plikten att upplysa om byggnader och mark

6 § Uppgifter enligt 1 § om ytvakansgrad och direktavkastning per kategori av fastigheter behöver inte lämnas, om antalet fastigheter per kategori är så litet att uppgifternas innehåll skulle spegla förhållandet för en enskild fastighet och därmed avslöja affärshemligheter som skulle skada försäkringsföretaget.

Uppgifter enligt 4 § om riskexponering får utelämnas om fastighetsinnehavets bokförda värde antingen underskrider 10 procent av de totala placeringstillgångarnas bokförda värde eller underskrider 5 miljoner kronor.

Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag och intresseföretag

7 § Posterna Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag respektive intresseföretag (C.II.2 och C.II.4) ska i not till balansräkningen delas upp på grupper av instrument av likartad karaktär i riskhänseende och för varje grupp av värdepapper ska anges upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde.

Förlagsbevis ska delas upp på eviga och tidsbundna förlagsbevis.

Undantag från plikten att upplysa om vissa placeringstillgångar

8 § Uppgifter enligt 9 och 12 §§ får utelämnas, om den enskilda tillgångens bokförda värde underskrider det lägsta av 500 000 kronor eller 1 procent av respektive balansposts bokförda värde.

Aktier och andelar

9 § Posten Aktier och andelar (C.III.1) ska i not till balansräkningen specificeras med uppgifter om företagets namn, antalet aktier eller andelar samt bokfört värde.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

10 § Posten Obligationer och andra räntebärande värdepapper (C.III.2) ska i not delas upp på grupper av instrument av likartad karaktär i riskhänseende. Uppdelningen ska åtminstone omfatta följande kategorier av emittenter, och uppgifter ska lämnas om upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde för respektive grupp av värdepapper:

- svenska staten
- svenska kommuner
- svenska bostadsinstitut
- övriga svenska emittenter
- utländska stater
- övriga utländska emittenter

SUMMA:

varav efterställt (fördelat på tidsbundna och eviga förlagsbevis)

Om belopp som tas upp under övriga emittenter är väsentliga till sin storlek, bör ytterligare underindelningar göras.

Upplysningar om värdepapper

11 § Var och en av posterna Aktier och andelar (C.III.1), Obligationer och andra räntebärande värdepapper (C.III.2) samt de poster som avser koncern- och intresseföretag (C.II.1–4) ska i not delas upp på noterade och onoterade värdepapper.

Övriga lån

12 § Posten Övriga lån (C.III.5) ska i not till balansräkningen delas upp på väsentliga låntagargrupper.

Allmänna råd

Enligt 5 kap. 3 § 2 ÅRFL ska posten specificeras till storlek och art på sådana belopp där försäkringsbrev utgör den huvudsakliga säkerheten, och, om det resterande beloppet är väsentligt.

Särskilda upplysningar om derivat

13 § För derivat ska i not lämnas upplysningar om bokförda värden, verkliga värden och nominella belopp. Sådana uppgifter ska också lämnas för terminer och liknande finansiella instrument som inte tagits upp i balansräkningen. Upplysningarna ska lämnas uppdelat på aktierelaterade, valutarelaterade, ränterelaterade och övriga derivat samt fördelat på optioner, terminer, swappar och övriga. Uppgifter om clearade kontrakt enligt lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet, inklusive utländska kontrakt av motsvarande slag, ska lämnas uppdelat på aktierelaterade, valutarelaterade, ränterelaterade och övriga derivat. Uppgifterna enligt detta stycke ska anges var för sig för instrument med positiva verkliga värden och instrument med negativa verkliga värden.

I skadeförsäkringsaktiebolag behöver uppgifter enligt första stycket lämnas endast om:

1. summan av de sammanlagda positiva verkliga värdena och absolutbeloppet av de sammanlagda negativa verkliga värdena överstiger 10 procent av eget kapital, eller
2. summan av de nominella beloppen överstiger 200 procent av eget kapital.

Livförsäkringsaktiebolag och samtliga ömsesidiga försäkringsföretag behöver lämna uppgifter enligt tredje stycket endast om:

1. summan av de sammanlagda positiva verkliga värdena och absolutbeloppet av de sammanlagda negativa verkliga värdena överstiger 1 procent av balansomslutningen, eller
2. summan av de nominella beloppen överstiger 20 procent av balansomslutningen.

Allmänna råd

För varje kategori av derivat ska upplysningar lämnas enligt 5 kap. 1 § ÅRFL om omfattningen och typen av instrument samt viktiga villkor som kan påverka storleken av, tidpunkten för eller säkerheten i framtida kassaflöden (jfr 5 kap. 4 a § ÅRL). För andra finansiella instrument än derivat lämnas motsvarande upplysningar enligt internationella redovisningsstandarder som gäller enligt de allmänna råden till 2 kap. (jfr IAS 32).

Uppgifter om värden på derivatinstrument kan lämnas enligt följande matris:

Derivatinstrument med positiva verkliga värden eller värde noll

	Ränta	Valuta	Aktie	Övriga
<i>Derivatinstrument som tagits upp i balansräkningen</i>				
Innehavda optioner	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
Terminer med positivt värde	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
Swappar med positivt värde	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
Övriga derivatinstrument med positivt värde	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
SUMMA	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
varav clearat	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
<i>Derivatinstrument som inte tagits upp i balansräkningen</i>				
Optioner med positivt värde	v,n	v,n	v,n	v,n
Övriga derivatinstrument med positivt värde	v,n	v,n	v,n	v,n
SUMMA	v,n	v,n	v,n	v,n
varav clearat	v,n	v,n	v,n	v,n
SUMMA	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
varav clearat	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n

Derivatinstrument med negativa verkliga värden

	Ränta	Valuta	Aktie	Övriga
<i>Derivatinstrument som tagits upp i balansräkningen</i>				
Utställda optioner	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
Terminer med negativt värde	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
Swappar med negativt värde	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
Övriga derivatinstrument med negativt värde	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
SUMMA	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
varav clearat	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
<i>Derivatinstrument som inte tagits upp i balansräkningen</i>				
Optioner med negativt värde	v,n	v,n	v,n	v,n
Övriga derivatinstrument med negativt värde	v,n	v,n	v,n	v,n
SUMMA	v,n	v,n	v,n	v,n
varav clearat	v,n	v,n	v,n	v,n
SUMMA	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
varav clearat	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n

v = verkligt värde / b = bokfört värde / n = nominellt belopp

Sådana instrument vars betalningsflöden är bestämda och beroende av kurser för flera olika valutor förs normalt till valutainstrumenten. Sådana instrument vars betalningsflöden är bestämda i en och samma valuta klassificeras i stället i någon av andra kategorier (ränta, aktie, övriga).

Med nominellt belopp menas den effektiva beloppsbas på vilken instrumentets värde bestäms. För terminer är det nominella beloppet det överenskomna terminspriset. För swappar är basen det överenskomna beräkningsunderlaget. För optioner är det nominella beloppet det kontrakterade lösenpriset. I de undantagsfall där beloppsbasen inte fixeras beloppsmässigt utan t.ex. bestäms av en särskild formel bör den aktuella

bästa skattningen av basen anges. Om basen är bestämd i utländsk valuta, räknas den om till svenska kronor med relevant avista- eller terminskurs.

Placeringstillgångar för villkorad återbäring

14 § I samband med att ett försäkringsföretag lämnar upplysning om uppdelningen i direkt och indirekt placeringsrisk för Tillgångar för villkorad återbäring (D.1), ska det också upplysa om enligt vilka principer denna uppdelning gjorts.

15 § Om Tillgångar för villkorad återbäring (D.1) avviker beloppsmässigt från Avsättning för villkorad återbäring (EE.1), ska försäkringsföretaget redogöra för orsakerna till avvikelserna i en not till balansräkningen.

Fordringar avseende direkt försäkring

16 §⁸ Posten Fordringar avseende direkt försäkring (F.I) ska i balansräkningen eller i not delas upp på fordringar hos försäkringstagare, försäkringsmäklare och försäkringsföretag.

Förutbetalda anskaffningskostnader

17 § Posten Förutbetalda anskaffningskostnader (H.II) ska i not specificeras med en uppgift om andelen bokfört värde med en återstående avskrivningstid på mer än två räkenskapsår.

Allmänna råd

Upplysningar bör lämnas om tillämpade avskrivningsprinciper. Överstiger avskrivningstiden för skadeförsäkring 1 år och för livförsäkring 10 år, bör skälen för detta anges.

Eget kapital

18 § Försäkringsföretag ska lämna en känslighetsanalys i en not till balansräkningen. Analysen ska innehålla uppgifter om effekten på eget kapital av:

- minskade marknadsvärden på aktier,
- ökade marknadsräntor,
- ökade direktavkastningskrav på fastigheter, och
- negativa valutakursförändringar.

Livförsäkringsföretag ska i känslighetsanalysen beakta den effekt som ökade marknadsräntor har på livförsäkringsavsättningar. Förutom effekten på eget kapital ska livförsäkringsföretag också redovisa hur stor del som påverkar villkorad återbäring.

Allmänna råd

När känslighetsanalysen upprättas, bör förändringen av riskparametrarna motsvara den som används vid rapportering till Finansinspektionen⁹.

⁸ FRD art. 6.

Vid beräkningen av den effekt som ökade marknadsräntor har på livförsäkringsavsättningar, bör försäkringsföretagets ränteantaganden ökas med 60 procent av förändringen av marknadsräntan i känslighetsanalysen för de räntebärande tillgångarna. Vid beräkningen bör försäkringsföretaget göra avdrag för skatt.

Fond för verkligt värde

19 § Posten Fond för verkligt värde (AA.V.3) ska i balansräkningen eller i en not delas upp i

- a) den del som avser nettoinvesteringar i utländsk enhet,
- b) den del som avser värdeförändringar avseende derivat som används för kassaflödessäkringar, och
- c) i övrigt delas upp på respektive balanspost.

Allmänna råd

Övriga fonder

En understödsförening bör i not till balansräkningen ange hur stor del av posten Övriga fonder (AA.V.4) som avser försäkringsfond och därmed inte är tillgängliga medel för utvidgning av försäkringsförmåner eller premie-reduktion. I noten bör också årets förändringar specificeras.

Obeskattade reserver

Varje obeskattad reserv bör redovisas separat i balansräkningen eller i not.

Efterställda skulder

20 § Efterställda skulder ska specificeras i not till balansräkningen. Försäkringsföretaget ska då dela upp förlagslån på eviga och tidsbundna samt upplysa om huruvida Finansinspektionen har medgett att dessa får inräknas i kapitalbasen.

Efterställda skulder till koncern- och intresseföretag ska särredovisas.

Försäkringstekniska avsättningar och Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk

21 § För posterna Försäkringstekniska avsättningar (DD) och Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (EE) ska ett försäkringsföretag i not kommentera väsentliga effekter till följd av valutakursförändringar, ändrade aktuariella principer, koncernförändringar och andra väsentliga förhållanden. En förändring som förklaras av att övertagna och överlåtna försäkringsbestånd redovisas direkt över balansräkningen ska alltid särredovisas.

⁹ Enligt Finansinspektionens föreskrifter om svenska försäkringsbolags rapportering av tillgångar för skuldtäckning och stora exponeringar.

Följande delposter ska dessutom i not delas upp på detta sätt:

Oreglerade skador (DD.3)

Skadeförsäkring

- i) Inträffade och rapporterade skador
- ii) Inträffade men ej rapporterade skador (IBNR)
- iii) Skaderegleringskostnader

Livförsäkringsföretag

- i) Fastställda skador
- ii) Icke fastställda skador
- iii) Skadelivräntor och sjukräntor

Allmänna råd

Av 5 kap. 4 § första stycket 5 ÅRFL följer att kvardröjande risker i posten Ej intjänade premier och kvardröjande risker (DD.1) ska anges om beloppet är väsentligt. Av 5 kap. 4 § första stycket 6 ÅRFL följer att garanterad återbäring i posten Livförsäkringsavsättning (DD.2) ska anges om beloppet är väsentligt.

22 § I samband med att ett försäkringsföretag lämnar upplysning om uppdelningen i direkt och indirekt risk för Villkorad återbäring (EE.1), ska det också lämna upplysning om principerna för denna uppdelning.

Livförsäkringsavsättning

23 §¹⁰ I not till balansräkningen ska en sammanfattning av de viktigaste beräkningsantagandena lämnas.

Allmänna råd

Sammanfattningen bör innehålla uppgifter om dödlighet och andra riskmått, räntesats samt driftskostnader. Sammanfattningen bör vidare beskriva engångseffekter av ändrade ränteantaganden.

Försäkringsfond

En understödsförening bör i not till balansräkningen upplysa om försäkringsfondens storlek och hur stor del som redovisas som Livförsäkringsavsättning (DD.2) respektive Övriga fonder (AA.V.4).

Pensionsförpliktelser

24 § Uppgifter ska lämnas om hur försäkringsföretagets pensionsförpliktelser har täckts. Företag vars redovisade pensionsskuld i balansräkningen och/eller kapital i pensionsstiftelse överstiger kapitalvärdet av pensionsåtagandena ska redovisa överskottet i not till balansräkningen.

¹⁰ FRD art. 59.1.

Skulder avseende direkt försäkring

25 § Posten Skulder avseende direkt försäkring (HH.I) ska i balansräkningen eller i not uppdelas på skulder till försäkringstagare, försäkringsmäklare och försäkringsföretag.

Poster inom linjen

26 § Om försäkringsföretaget har ställt säkerhet eller ingått ansvarsförbindelse till förmån för något eller några koncern- eller intresseföretag, ska särskilda upplysningar lämnas om detta.

*Resultaträkningen***Premieinkomst**

27 § Försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse ska i not till resultaträkningen specificera premieinkomsten på:

- a) inbetalda och tillgodoförda premier, inklusive ersättning från premiefrielseförsäkring,
- b) portföljpremier,
- c) gottskriven återbäring, med avdrag för
- d) premieskatt.

Motsvarande specifikationer ska göras för inbetalningar från avtal om försäkring som inte redovisas som ett försäkringsavtal.

Belopp som avser koncern- och intresseföretag ska särredovisas.

Allmänna råd

Med gottskriven återbäring menas i detta fall återbäring som gottskrivits försäkringstagare och som reglerats genom premiereduktion.

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

28 § I not till resultaträkningen ska ett försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse lämna uppgifter som beskriver hur kapitalavkastningen överförs från finansförvaltningen till försäkringsrörelsen. En sådan beskrivning ska innehålla uppgifter om hur kapitalunderlaget och kalkylräntan fastställts. Uppgifter ska vidare lämnas om vilket eller vilka finansiella instrument som försäkringsföretaget lagt till grund för att bestämma kalkylräntan samt löptiderna för dessa instrument.

Motsvarande uppgifter ska lämnas för beräkningar i väsentliga utländska valutor.

Försäkringsersättningar

29 § Utbetalda försäkringsersättningar (I.4.a/II.5.a) ska i not delas upp på utbetalda skadeersättningar och driftskostnader för skadereglering.

Motsvarande specifikationer ska göras för ersättningar från avtal om försäkring som inte redovisas som ett försäkringsavtal.

Annulleringar, inklusive återköp, ska anges om beloppet är väsentligt.

Driftskostnader

30 §¹¹ Posten Driftskostnader (I.7/II.8) ska i resultaträkningen eller i not specificeras på följande sätt:

- a) Anskaffningskostnader
- b) Förändring av Förutbetalda anskaffningskostnader (+/-)
- c) Administrationskostnader
- d) Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring (-)

Motsvarande specifikationer ska göras för kostnader för avtal om försäkring som inte redovisas som ett försäkringsavtal.

31 § Försäkringsföretagets samtliga driftskostnader enligt 3 kap. 5 § ska i not specificeras på följande sätt:

- a) Personalkostnader m.m.
- b) Lokalkostnader m.m.
- c) Avskrivningar m.m.
- d) Övrigt

Allmänna råd

Om ett försäkringsföretag har fått ersättning för en utförd tjänst och ersättningen nettoredovisas mot driftskostnader enligt ovan, särredovisas beloppen i not (jfr 2 kap. 2 § ÅRFL respektive 2 kap. 4 § första stycket 6 och andra stycket ÅRL).

Ersättningar till ledande befattningshavare

32 § Upplysningar ska lämnas om principerna för att bestämma ersättningar och förmåner till styrelseledamöter och *andra* ledande befattningshavare samt de berednings- och beslutsprocesser som tillämpas.

För var och en av personerna i den högsta ledningen ska följande upplysningar lämnas:

1. Summan av erhållna löner, arvoden och andra ersättningar samt pensioner och andra förmåner, med särskilda uppgifter om
 - varje del av ersättningarna och förmånerna som inte är av oväsentlig betydelse,
 - den fasta och rörliga delen av ersättningarna, och
 - huvuddragen för beräkningen av den rörliga delen.
2. Vilka finansiella instrument och andra rättigheter som erhållits under räkenskapsåret och tidigare räkenskapsår på grund av incitamentsprogram som kan leda till kostnader för företaget eller, i förekommande fall, koncernen, med särskilda uppgifter om verkligt värde och förvärvspris för instrument och rättigheter erhållna under räkenskapsåret.
3. Väsentliga villkor i avtal om framtida pensioner och liknande förmåner efter avslutad anställning, med särskilda uppgifter om
 - pensionsålder och under vilken tid pension ska utgå,

¹¹ FRD art. 34.

- huruvida bonus eller andra rörliga ersättningar utgör pensionsgrundande belopp,
- huruvida pensioner är avgiftsbestämda eller förmånsbestämda,
- räkenskapsårets kostnad i förhållande till pensionsgrundande ersättning för avgiftsbestämda pensioner,
- räkenskapsårets kostnad i förhållande till pensionsgrundande ersättning för förmånsbestämda pensioner, samt
- för förmånsbestämda pensioner, pensionsnivån uttryckt i förhållande till pensionsgrundande ersättning eller, i förekommande fall, i kronor och huruvida pensionen är villkorad av framtida anställning.

4. Väsentliga villkor i avtal om avgångsvederlag och andra ersättningar på grund av att uppdraget upphör i förtid, med uppgift om personen kan påkalla ersättningen och på vilka grunder detta kan ske.

För styrelseledamöter och *andra* ledande befattningshavare som inte ingår i den högsta ledningen ska sammanfattande upplysningar enligt andra stycket lämnas samlat för gruppen. Antalet personer i gruppen ska anges.

Upplysningarna enligt andra och tredje styckena ska även omfatta ersättningar och förmåner som företaget lämnas i utbyte mot annat arbete än som styrelseledamot eller ledande befattningshavare. Om företaget är moderföretag i en koncern ska ersättningar och förmåner från samtliga koncernföretag ingå. Om ersättningar eller förmåner inte kan beloppsbestämmas på ett meningsfullt sätt ska de i stället beskrivas så att deras betydelse kan bedömas.

I denna paragraf avses med:

Styrelseledamöter: ordinarie styrelseledamöter och suppleanter till styrelseledamöter,

ledande befattningshavare: styrelseledamöter och andra befattningshavare än styrelseledamöter som har befogenhet och ansvar för planering, ledning och styrning av företagets aktiviteter eller, om företaget är ett moderföretag, koncernens aktiviteter, och

högsta ledningen: styrelsens ordförande, andra än anställda styrelseledamöter som erhållit ersättning utöver normalt styrelsearvode, verkställande direktören och, i förekommande fall, koncernchefen.

Allmänna råd

Upplysningarna enligt första stycket om principerna för att bestämma ersättningar och förmåner kan exempelvis beröra principerna för fast och rörlig ersättning samt fördelningen däremellan. Upplysningarna om berednings- och beslutsprocesserna bör exempelvis avse om det finns särskilt inrättade kommittéer och, i så fall, deras mandat och sammansättning.

Vid tillämpningen av andra stycket 1 bör en sådan del av ersättningarna eller förmånerna som överstiger 10 procent av summan av ersättningarna respektive förmånerna inte anses vara av oväsentlig betydelse.

De finansiella instrument eller andra rättigheter som avses i andra stycket 2 kan exempelvis utgöras av aktier, konvertibla skuldebrev, s.k. personaloptioner, syntetiska optioner eller resultatbaserade belöningsprogram. Upplysningarna bör utvisa om tilldelningen av instrumentet eller rättigheten

har inneburit en förmån eller inte för personen. Saknas ett etablerat marknadsvärde på instrumenten eller rättigheterna bör om möjligt ett teoretiskt värde beräknas enligt någon allmänt vedertagen värderingsmodell. Upplysningar bör då lämnas om de väsentliga antaganden som använts.

Såsom ersättningar för annat arbete än som styrelseledamot eller *annan* ledande befattningshavare enligt fjärde stycket avses även arvoden för uppdrag som tillhör styrelseledamotens normala yrkesverksamhet, t.ex. som advokat eller konsult. Det saknar betydelse om ersättningen för arbetet betalas direkt till personen, till ett bolag eller annan tredje man.

Andra än anställda styrelseledamöter som får särskild ersättning utöver normalt styrelsearvode ska enligt femte stycket hänföras till högsta ledningen. Normalt styrelsearvode är i regel det arvode som bestämts av bolags- eller föreningsstämman för fördelning inom styrelsen.

Vid tillämpningen av föreskriften och de allmänna råden kan företag beakta ett exempel för noterade företag som publicerats av Näringslivets Börskommitté.

Närståendeupplysningar i vissa livförsäkringsföretag

33 § Sådana livförsäkringsföretag som inte får dela ut vinst och som har närstående ska lämna tilläggsupplysningar enligt den godkända internationella redovisningsstandarden IAS 24 Upplysningar om närstående.

För väsentliga avtal med närstående och, i förekommande fall, andra företag i en företagsgrupp av motsvarande slag som en koncern (ett s.k. *närståendavtal*), ska upplysningar alltid lämnas om avtalets

1. karaktär och ekonomisk innebörd,
2. värde i relation till balansräkningen och resultaträkningen,
3. motpart eller, i förekommande fall, motparter,
4. väsentliga villkor, särskilt sådana som är ovanliga med hänsyn till liknande avtal på marknaden,
5. vederlag, metod för att bestämma vederlaget och hur metoden närmare har tillämpats,
6. hur jämförelsen gjorts, när vederlaget bestämts genom en hänvisning till jämförbara varor eller tjänster på marknaden, och
7. skälen för vald metod, när vederlaget inte bestämts med hänsyn till vederlaget för jämförbara varor eller tjänster på marknaden.

När upplysningar lämnas om närståendavtal får likartade avtal redovisas tillsammans.

Upplysningar ska också lämnas om de instruktioner och rutiner som tillämpas för att ingå och följa upp närståendavtal.

Första - tredje styckena gäller inte avtal om ersättningar och förmåner till styrelse och andra ledande befattningshavare.

Allmänna råd

Närstående definieras enligt IAS 24.

Kretsen ”företag av motsvarande slag som en koncern” sammanfaller med sådana koncernliknande strukturer som ett företag har att beakta enligt 8 kap. 1 § försäkringsrörelselagen (1982:713).

Upplysningarna om närståendavtal bör lämnas genom en översiktlig uppställning som grupperar avtalen i väsentlighetsordning. Avtalsförhållandena bör också anges schematiskt i en koncern- eller, i förekommande fall, motsvarande gruppöversikt.

Undantaget för avtal med ledande befattningshavare motiveras av att det finns särskilda föreskrifter och allmänna råd som behandlar upplysningar om ersättningar och förmåner till styrelse och andra ledande befattningshavare.

Kapitalavkastning, intäkter och kostnader

34 § Posten Kapitalavkastning, intäkter ska i not specificeras på följande sätt:

- a) Driftöverskott från byggnader och mark
- b) Erhållna utdelningar
- c) Ränteintäkter m.m.
 - i) Obligationer och andra räntebärande värdepapper
 - ii) Övriga ränteintäkter
- d) Återförda nedskrivningar
 - i) Byggnader och mark
 - ii) Aktier och andelar
 - iii) Övriga placeringstillgångar
- e) Valutakursvinst, netto
- f) Realisationsvinst, netto
 - i) Byggnader och mark
 - ii) Aktier och andelar
 - iii) Räntebärande värdepapper
 - iv) Övriga placeringstillgångar

För a och c ska anges intäkter avseende koncernföretag. För b ska anges intäkter avseende koncernföretag och intäkter avseende intresseföretag.

Punkt a ska i not bruttoredovisas med uppgifter om hyresintäkter, driftskostnader och driftöverskott.

35 § Posten Kapitalavkastning, kostnader ska i not specificeras på följande sätt:

- a) Kapitalförvaltningskostnader
- b) Räntekostnader m.m.
 - i) Obligationer och andra räntebärande värdepapper
 - ii) Fastighetslån (reducerat för räntebidrag)
 - iii) Övriga räntekostnader
- c) Av- och nedskrivningar
 - i) Byggnader och mark
 - ii) Aktier och andelar
 - iii) Övriga placeringstillgångar
- d) Valutakursförlust, netto
- e) Realisationsförlust, netto
 - i) Byggnader och mark
 - ii) Aktier och andelar
 - iii) Räntebärande värdepapper
 - iv) Övriga placeringstillgångar

Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

36 § Posterna Orealiserade vinster/förluster på placeringstillgångar ska i not delas upp på sådana placeringstillgångar som föregås av en romersk siffra i uppställningsformen eller, där en sådan post är uppdelad i delposter, en arabisk siffra samt på derivat som tas upp under skuldposten HH.IVa.

Väsentliga effekter av återlagda orealiserade vinster och förluster ska belysas.

Känslighetsanalyser m.m.

Försäkringsrisker

37 § Ett försäkringsföretag ska lämna upplysningar om väsentliga risker och exponeringar i försäkringsrörelsen samt övergripande information om hur riskbedömning och riskkontroll sker. Försäkringsföretag som avgivit återförsäkring ska lämna upplysningar om sitt återförsäkringsskydd. Sådana avtals syfte, beskaffenhet och effekt på försäkringsrörelsen ska kommenteras.

Allmänna råd

I beskrivningen bör exempelvis uppmärksammas väsentlig exponering för miljö- eller naturrisker, kredit- och ansvarsrisker eller andra exponeringar där kostnaderna för en skada ofta är betydande men svåra att förutsäga.

Upplysningarna om avtalens effekter enligt paragrafens första stycke bör vara så utförliga att dess övergripande effekter på ställning och resultat kan bedömas.

Om ett direktförsäkringsföretag har ingått retroaktiva avtal om återförsäkring av skadeförsäkring, bör upplysningar lämnas om hur avtalen har redovisats och effekten på berörda poster i balansräkningen, resultaträkningen och resultatanalysen samt relevanta nyckeltal. Upplysningarna behöver bara lämnas om avtalen haft en väsentligt inverkan på periodens redovisade tekniska resultat. Med retroaktiva avtal om återförsäkring menas avtal om återförsäkrarens ansvar för sådana inträffade skador som direktförsäkringsföretaget redovisat som en avsättning för oreglerade skador när avtalet träder i kraft.

Direktförsäkringsföretag bör lämna närmare upplysningar om det väsentliga innehållet i och redovisningen av sådana avtal om återförsäkring av skadeförsäkring som har en längre löptid än 12 månader eller innehåller ett åtagande att under vissa förutsättningar betala tilläggspremier.

Definitionen av direktförsäkringsföretag framgår av 1 kap. 2 §.

Utländsk valuta

38 § Följande upplysningar ska lämnas om utländsk valuta:

1. Upplysningar om efter vilka principer tillgångar, avsättningar och skulder i utländsk valuta värderas.
2. Upplysningar om nettoexponeringen i väsentliga utländska valutor.
3. Upplysning om storleken på och förändringen av omräkningsdifferenser som ingår i eget kapital.

4. Övriga upplysningar som är av väsentlig betydelse för bedömningen av försäkringsföretagets valutaexponering.

Ränterisker

39 § Information ska lämnas om exponeringen för ränterisker för varje finansiell tillgångs- och skuldpost samt för finansiella poster som inte tagits upp i balansräkningen. Denna information ska innehålla uppgifter om räntebindingstider.

Allmänna råd

Upplysningar om ränterisker bör, om det är lämpligt och meningsfullt, också innehålla information om effektiva räntesatser för lämpliga kategorier av tillgångar och skulder.

Kreditrisker

40 § Information ska lämnas om exponeringen för kreditrisker för varje finansiell tillgångspost samt för sådana finansiella poster som inte redovisas i balansräkningen.

Denna information ska innehålla uppgifter om:

- a) exponeringen för kreditrisker på balansdagen utan beaktande av säkerheter,
- b) exponeringen för kreditrisker på balansdagen med beaktande av säkerheter, samt
- c) väsentliga koncentrationer av kreditrisker.

Uppgifterna får lämnas med hänsyn till rättsligt hållbara avtal om nettning.

Allmänna råd

Om ett försäkringsföretag vid uppgiftslämnandet tar hänsyn till rättsligt hållbara avtal om nettning, bör det inte göra avdrag för sådana skulder som förfaller innan fordran förfaller.

Exponeringen för kreditrisk för finansiella poster i och utanför balansräkningen bör beskrivas och värderas uppdelat på olika kategorier av motparter. Motparterna bör grupperas så, att krediter som påverkas på ett likartat sätt av förändringar i ekonomiska förhållanden förs samman. Det kan vara lämpligt att gruppera på olika typer av branscher, geografiska områden, säkerheter eller utifrån motpartens kreditvärdighet.

Vid tillämpningen av föreskrifterna bör också uppmärksammas sådana kreditrisker och koncentrationer av kreditrisker som hänger samman med återförsäkringsfordringar och förutbetalda återförsäkringspremier.

Tillämpade värderings- och redovisningsprinciper

41 § Ett försäkringsföretag ska lämna en utförlig beskrivning av tillämpade värderings- och andra redovisningsprinciper. De metoder som använts för att bestämma det verkliga värdet ska beskrivas i not. Skälen för vald metod ska anges.

För avtal om försäkring som helt eller delvis inte redovisas som ett försäkringsavtal, ska särskilda upplysningar lämnas om avtalsslag, belopp, ekonomisk innebörd och tillämpade värderings- och andra redovisningsprinciper.

Allmänna råd

Upplysningskyldigheten om tillämpade värderings- och redovisningsprinciper kan exempelvis avse de principer som tillämpats för redovisning av placeringstillgångar, försäkringstekniska avsättningar och återförsäkrares andel, förutbetalda anskaffningskostnader samt för koncernredovisningen.

Upplysningskyldigheten om avtal om försäkring som inte redovisas som ett försäkringsavtal kan exempelvis omfatta uppgifter om formen är skadeförsäkring, livförsäkring, återförsäkring eller direktförsäkring. Det gäller också uppgifter om koncessionspliktig försäkringsklass och om det är fråga om fondlivförsäkring eller annan försäkrings- eller verksamhetsgren. Upplysningskravet om tillämpade värderings- och andra redovisningsprinciper bör i dessa fall lämnas så att principerna kan jämföras med de principer som hade tillämpats om avtalet hade redovisats som försäkringsavtal. Upplysningarna angår exempelvis i vilken eller vilka balansposter avtalen redovisas, värderingsmetoder, hur anskaffningskostnader beaktas, metoder för periodisering och redovisningen i resultaträkningen.

Föreskriftsenlighet

42 § Uppgifter ska lämnas om huruvida företaget upprättat sin årsredovisning och sin koncernredovisning enligt dessa föreskrifter.

Allmänna råd

Skyldigheten enligt 2 kap. 2 § ÅRFL (jfr 2 kap. 3 § ÅRL) att upplysa om avvikelser från allmänna råd och skälen för dessa, tillämpas bl.a. på avvikelser från internationella redovisningsstandarder med de begränsningar och anpassningar som gäller enligt 2 kap.

Upplysningar om övergången till internationella redovisningsstandarder

Ett sådant försäkringsföretag som avses i artikel 9 a IAS-förordningen bör lämna närmare upplysningar om övergången till sådana internationella redovisningsstandarder. Upplysningarna bör minst innehålla följande:

1. En redogörelse för planeringen, förberedelserna och en utvärdering av genomförandet hittills.
2. En beskrivning av identifierade väsentliga skillnader mellan tillämpade redovisningsprinciper och redovisningsprinciper enligt sådana internationella redovisningsstandarder som sannolikt kommer att tillämpas av företaget.
3. En beloppsmässig jämförelse mellan sådana redovisningsprinciper som avses i 2 för posterna inom eget kapital vid rapportperiodens ingång och utgång, posterna i resultaträkningen och posterna i finansieringsanalysen samt en närmare förklaring av effekterna för varje post. Uppgifterna bör lämnas i den mån de finns tillgängliga.

Upplysningarna får även lämnas i förvaltningsberättelsen.

Undantag från upplysningsplikt

43 § Försäkringsföretag vars premieinkomst underskrider 1 000 basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring behöver inte lämna uppgifter enligt 5 kap. 1, 4, 21, 23-25, 29, 31, 32, 39 och 40 §§. Trots första meningen ska livförsäkringsföretag lämna upplysningar om ersättningar och förmåner till ledande befattningshavare enligt 32 §.

Försäkringsföretag som får undantas från försäkringsrörelselagen enligt 1 kap. 10 § samma lag behöver inte lämna uppgifter enligt 5 kap. 12, 16, 28 och 30 §§.

Allmänna råd

Trots undantagen i paragrafen bör understödsföreningar lämna upplysningar om försäkringsfond enligt de allmänna råden som följer efter 23 §.

6 kap. Förvaltningsberättelse och resultatanalys

Förvaltningsberättelse

1 § I förvaltningsberättelsen ska ett försäkringsföretag lämna upplysningar om verksamhetens inriktning samt om försäkringsföretagets respektive koncernens struktur. Upplysningar ska lämnas om väsentliga förändringar i verksamheten, som köp och försäljning av dotterföretag, ingångna viktiga avtal samt större investeringar. För såväl försäkringsföretaget som koncernen ska också belysas väsentliga aspekter på bl.a. likviditeten och kapitalbehovet samt personalsituationen.

Av 6 kap. 1 § ÅRL följer att upplysningar ska lämnas i förvaltningsberättelsen om sådana förhållanden som inte ska redovisas i balansräkningen, resultaträkningen eller noterna, men som är viktiga för bedömningen av bolagets ställning och resultat.

Allmänna råd

Nya föreskrifter om maximiränta

Om Finansinspektionen före balansdagen beslutat om föreskrifter om maximiränta vid beräkning av livförsäkringsavsättning men föreskrifterna ännu inte trätt i kraft på balansdagen, bör försäkringsföretaget beskriva hur stor livförsäkringsavsättningen skulle ha varit om föreskrifterna varit i kraft före balansdagen.

Övervärden i fondförsäkringsverksamhet

De försäkringsföretag som i årsredovisningen använder resultatmått som innefattar periodens förändring i övervärden i fondförsäkringsverksamhet bör i förvaltningsberättelsen eller i not till denna lämna upplysningar enligt dessa allmänna råd.

Upplysningar bör lämnas om viktiga ekonomiska antaganden som legat till grund för beräkningen av övervärdena, såsom: val av diskonteringsränta, förväntad värdeutveckling i fonder, inflation, dödlighet, driftskostnader samt valutakurser vid omräkning av övervärden i utlandet. Försäkringsföretaget bör i en känslighetsanalys redogöra för effekten av förändringar i de viktigaste antagandena, jämfört med de antaganden som legat till grund för beräkningen. Vidare bör det upplysas om annullationsfrekvensen under räkenskapsåret.

Försäkringsföretagen bör specificera periodens förändring i övervärden i fondförsäkringsrörelse genom att ange:

1. nuvärdet av årets nytecknade affärer,
2. förändring i nuvärdet av avtal som ingåtts under tidigare år,
3. faktiskt utfall jämfört med gjorda beräkningsantaganden,
4. förändring i antaganden om diskonteringsränta,
5. förändring i antaganden om förväntad värdeutveckling i fonder, och
6. andra faktorer som väsentligt påverkat periodens förändring.

Femårsöversikt

2 § Femårsöversikten ska upprättas i enlighet med de redovisningsprinciper som tillämpas i den senaste årsredovisningen, om det inte är förenat med särskilda svårigheter att göra en sådan omräkning. Om försäkringsföretaget inte har gjort någon omräkning, ska företaget upplysa om detta och ange skälen.

Allmänna råd

Enligt 6 kap. 2 § ÅRFL ska en femårsöversikt lämnas. Femårsöversikten bör ställas upp i schematisk form och, med hänsyn till om försäkringsföretaget bedriver livförsäkrings- eller skadeförsäkringsrörelse, minst innehålla följande uppgifter om försäkring för egen räkning.

Resultat

- a) Premieintäkt, (skadeförsäkringsföretag), Premieinkomst, (skade- och livförsäkringsföretag)
- b) Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen
- c) Försäkringsersättningar
- d) Återbäring och rabatter
- e) Försäkringsrörelsens tekniska resultat
- f) Årets resultat

Ekonomisk ställning

- a) Placeringstillgångar (värderade till verkligt värde)
- b) Försäkringstekniska avsättningar
- c) Konsolideringskapital
- d) Kapitalbas för företaget (med särskilda uppgifter om i) omräkningsjusteringar vid tillämpning första gången av nya eller ändrade internationella redovisningsstandarder ii) avdrag för immateriella tillgångar iii) kassaflödesräkningsjusteringar och iv) neutralitetsjusteringar uppdelade på olika värderings- och redovisningsprinciper med väsentlig effekt på eget kapital)
- e) Erforderlig solvensmarginal för företaget

- f) Kapitalbas för försäkringsgruppen (med motsvarande särskilda uppgifter som anges i punkten d för företagets kapitalbas)
- g) Erforderlig solvensmarginal för försäkringsgruppen

Konsolideringskapital utgörs av i balansräkningen redovisat eget kapital, obeskattade reserver, förlagslån samt övervärden och undervärden i placeringstillgångar som inte redovisats i balansräkningen. När övervärden och undervärden som inte redovisas i balansräkningen medtas i konsolideringskapitalet görs detta utan beaktande av uppskjuten skatt. Uppskjutna skattefordringar och skulder som i redovisningen påverkat eget kapital återläggs vid beräkningen av konsolideringskapitalet.

Vid angivande av konsolideringskapitalet bör anges hur stor del av konsolideringskapitalet som utgörs av uppskjuten skatt. Övervärdet i placeringstillgångar bör anges uppdelat på byggnader och mark, placeringar i koncernföretag och intresseföretag samt andra finansiella placeringstillgångar.

Kapitalbas och erforderlig solvensmarginal för företaget beräknas i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter om svenska försäkringsbolags skyldighet att lämna solvensdeklaration samt 7 kap. 22–28 §§ FRL. Upplýsningar om kapitalbas och erforderlig solvensmarginal lämnas endast av de företag som är skyldiga att lämna solvensdeklaration enligt Finansinspektionens bestämmelser.

Kapitalbas och erforderlig solvensmarginal för en försäkringsgrupp beräknas i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter om gruppbaserad kapitalbas och solvensmarginal för försäkringsföretag och understödsföreningar som ingår i en grupp samt 7 a kap. FRL. Upplýsningarna behöver endast lämnas av de företag som är skyldiga att lämna en gruppbaserad redovisning till Finansinspektionen.

Nyckeltal

Resultat av försäkringsrörelsen

Skadeförsäkringsrörelsen

- a) Skadeprocent (försäkringsersättningar i procent av premieintäkter)
- b) Driftskostnadsprocent (driftskostnader, enligt bilaga 4, 9 §, i procent av premieintäkter)
- c) Totalkostnadsprocent (summan av försäkringsersättningar enligt a och driftskostnader enligt b i procent av premieintäkter)

Livförsäkringsrörelsen

- a) Förvaltningskostnadsprocent (Driftskostnader, enligt bilaga 4, 9 § jämte skaderegleringskostnader, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna C Placeringstillgångar, D Placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk och G.II Kassa och bank).

Resultat av kapitalförvaltningen

- a) Direktavkastning, i procent (Kapitalavkastning, intäkter, enligt bilaga 4, 11 § a–c, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna C Placeringstillgångar, D Placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk och G.II Kassa och bank), samt
- b) Totalavkastning, i procent (Kapitalavkastning, intäkter enligt a jämte värdeförändringar och realisationsresultat vid försäljning av placerings-

tillgångar i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna C Placeringstillgångar, D Placeringstillgångar för vilka försäkrings- tagaren bär placeringsrisk och G.II Kassa och bank).

Vid beräkning av ovanstående nyckeltal bör större företag iaktta vad som sägs i Försäkringsbranschens redovisningsnämnds (FRN) cirkulär 1/1993.

Ekonomisk ställning

- a) Konsolideringsgrad (konsolideringskapitalet i procent av premie- inkomsten för egen räkning).

Resultatanalys

3 § Resultatanalys enligt 6 kap. 3 § ÅRFL ska upprättas enligt bilaga 5.

Nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av rörelseregler

4 § Upplysningar ska lämnas om vilka konsekvenser en övergång till nya eller ändrade internationella redovisningsstandarder får för värderingen av skuldtäckningstillgångar och andra förhållanden enligt tillämpliga rörelseregler. Beloppsuppgifter ska lämnas om det inte finns särskilda hinder.

7 kap. Koncernredovisning

Tillämpning av årsredovisningsregler i koncernredovisningen

1 § Föreskrifterna och de allmänna råden i 1 kap. 2 och 3 §§, 2–5 kap. samt 6 kap. 1, 2 och 4 §§ om årsredovisningen ska tillämpas även när koncernredovisning upprättas, om inte annat följer av detta kapitel.

Dotterföretag som inte konsolideras

2 § Moderbolag ska ange om dotterföretag inte har konsoliderats. För sådana dotterföretag ska väsentliga nyckeltal anges.

Koncernredovisning i moderföretag som tillämpar IAS-förordningen

3 § Ett försäkringsföretag som tillämpar 7 kap. 5 eller 6 §§ ÅRFL ska tillämpa enbart följande bestämmelser i detta kapitel vad gäller hänvisningarna till:

- a) 5 kap. 14 och 15 §§ om placeringstillgångar för villkorad återbäring,
- b) 5 kap. 16 § om fordringar avseende direkt försäkring,
- c) 5 kap. 18 § andra stycket andra meningen om en känslighetsanalys av posten villkorad återbäring,
- d) 5 kap. 22 § om upplysningar om villkorad återbäring,
- e) 5 kap. 25 § om skulder avseende direkt försäkring,
- f) 5 kap. 42 § om föreskriftsenlighet, och
- g) 6 kap. 1, 2 och 4 §§ om förvaltningsberättelse, femårsöversikt och nya redovisningsstandarders konsekvenser för tillämpning av rörelseregler.

Allmänna råd

Redovisningsrådets rekommendation RR 30 Kompletterande redovisningsregler för koncerner, fastställd i december 2004, bör tillämpas av alla försäkringsföretag som upprättar en koncernredovisning enligt IAS-förordningen.

Understödföreningar bör också tillämpa de allmänna råden under 5 kap. 19 och 23 §§ om övriga fonder respektive försäkringsfond.

4 § Reglerna i 3 § ska tillämpas med följande anpassningar:

1. Sådana upplysningar som avser särskilt angivna poster i balansräkningen eller resultaträkningen lämnas för motsvarande tillgångar eller skulder respektive intäkter och kostnader i andra poster.
2. I femårsöversikten tillämpas, trots 6 kap. 2 §, redovisningsprinciperna i den senaste koncernredovisningen, om det inte är förenat med särskilda svårigheter.

Allmänna råd

I en koncernredovisning enligt 3 § kan avvikelser göras från de uppgifter som enligt de allmänna råden till 6 kap. 2 § bör lämnas i femårsöversikten, om

1. avvikelserna är nödvändiga med hänsyn till rubriceringen och klassificeringen av posterna i balansräkningen eller resultaträkningen,
2. avvikelserna anges, och
3. informationen är likvärdig med de uppgifter som bör lämnas enligt nämnda råd.

8 kap. Delårsrapport*Allmänna råd**Allmänt*

1. Försäkringsföretag vars balansomslutning enligt fastställd balansräkning för det närmast föregående räkenskapsåret överstiger 1 miljard kronor, bör minst en gång under ett räkenskapsår som omfattar mer än tio månader lämna en särskild redovisning (delårsrapport). Också sådana finansiella holdingföretag som ska tillämpa ÅRFL i sin koncernredovisning och vars fastställda koncernbalansräkning för det närmast föregående räkenskapsåret överstiger 1 miljard kronor bör tillämpa dessa allmänna råd i delårsrapporter för koncernen.

Årsredovisningslagens tillämpning

2. Följande bestämmelser om delårsrapport i 9 kap. ÅRL bör tillämpas:
 - 1 § andra och tredje styckena om den period rapporten ska avse m.m.,
 - 2 § första stycket om tillhandahållande av delårsrapport,
 - 3 § första stycket första och fjärde meningen om delårsrapportens innehåll, samt
 - 4 § om jämförelse med föregående räkenskapsår.

Grundläggande regler

3. Reglerna i 1 kap. 2 och 3 §§ 2–4 kap. bör tillämpas också i fråga om delårsrapporter.

Den godkända internationella redovisningsstandarden IAS 34 Delårsrapportering bör tillämpas.

4. Moderföretag bör lämna upplysningar samt balans- och resultaträkningar enligt nedan för koncernen. Moderföretag som är dotterföretag till ett annat företag behöver inte lämna upplysningar om koncernen under förutsättning att företaget omfattas av en koncernredovisning som upprättats med tillämpning av ÅRFL samt dessa föreskrifter och allmänna råd.

5. Separata upplysningar för moderföretaget behöver lämnas endast om det är särskilt föreskrivet. Möjligheten att utelämna uppgifter för moderföretaget gäller endast i den mån inte annat följer av någon annan författning.

Balansräkning

6. I delårsrapporten bör försäkringsföretaget ta in en balansräkning i sammandrag. När koncernbalansräkningen upprättas ska bedömd full skatt beaktas.

Resultaträkning

7. I delårsrapporten bör försäkringsföretaget ta in en resultaträkning med åtminstone följande detaljeringsgrad:

I. TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE		
1.	Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)	
2.	Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	
4.	Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	
7.	Driftskostnader	
3, 5-6, 8-9	Övrigt	
10.	SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS	TEKNISKA
	RESULTAT	
II. TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE		
1.	Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	
2-3, 9-10	Kapitalavkastning, inklusive orealiserade värdeförändringar	
5.	Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	
8.	Driftskostnader	
4, 6-7, 11	Övrigt	
13.	LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS	TEKNISKA RESULTAT
III. ICKE-TEKNISK REDOVISNING		
3-6	Kapitalavkastning, inklusive orealiserade värdeförändringar	
7-10	Övrigt	
11.	Bokslutsdispositioner	
12-13	Skatt	
14.	PERIODENS RESULTAT	

8. I koncernen omfördelas normalt bokslutsdispositioner. För en juridisk person kan resultaträkningen avbrytas vid resultat före bokslutsdispositioner.

Ändrade redovisningsprinciper

9. Om de redovisningsprinciper och den rubricering av poster som tillämpas avviker från den senast framlagda årsredovisningen, bör detta anges med upplysning om förändringens effekt på de lämnade uppgifterna, om denna är väsentlig.

Särskilda upplysningsregler

10. Av delårsrapporten bör framgå i vilken utsträckning företagens revisorer granskat rapporten.

11. Upplysningar enligt 5 kap. 32 § om ersättningar till ledande befattningshavare bör lämnas om sådana ersättningar och förmåner som förändrats i en inte oväsentlig omfattning under delårsperioden.

12. Översiktliga upplysningar enligt de allmänna råden efter 5 kap. 42 § om övergången till internationella redovisningsstandarder bör lämnas.

13. Uppgift bör lämnas om konsolideringskapital, kapitalbas för företaget och en försäkringsgrupp, erforderlig solvensmarginal för företaget och en försäkringsgrupp samt väsentliga nyckeltal i enlighet med de allmänna råden efter 6 kap. 2 §. Om flera delårsrapporter upprättas behöver upplysningar om solvensmarginal och kapitalbas för försäkringsgruppen bara lämnas i en av rapporterna. Försäkringsföretaget bör vidare specificera väsentliga förändringar under året av övervärden på placeringstillgångar.

Insändande av delårsrapport

14. En delårsrapport bör lämnas till Finansinspektionen snarast efter färdigställandet och inom sådan tid att den har kommit in till myndigheten senast inom två månader från delårsperiodens utgång.

Delårsrapport i moderföretag som tillämpar IAS-förordningen

15. Ett försäkringsföretag som tillämpar 7 kap. 5 eller 6 §§ lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag behöver i en delårsrapport för koncernen tillämpa enbart följande allmänna råd i detta kapitel:

1. punkten 1 om allmänt,
2. punkten 2 om årsredovisningslagens tillämpning,
3. punkten 3 andra stycket om hänvisningen till IAS 34 Delårsrapportering,
4. punkten 4 och 5 om när upplysningar bör lämnas om koncernen, samt
5. särskilda upplysningsregler vad gäller
 - a) punkten 10 om i vilken utsträckning delårsrapporten granskats,
 - b) punkten 13 om konsolideringskapital m.m., varvid 7 kap. 4 § 2 och de allmänna råden till nämnda paragraf får beaktas, och
 - c) punkten 14 om insändande av delårsrapport.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder ikraft den 1 januari 2005. Reglerna tillämpas första gången för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2005 eller senare, om inte annat följer av andra stycket eller punkten 2.

Trots första stycket ska 5 kap. 32 och 33 §§ samt 6 kap. 2 § – med undantag för de i d och f inom parantes angivna särskilda uppgifterna under rubriken Ekonomisk ställning om omräkningsjusteringar och andra justeringar av kapitalbasen för företaget eller en försäkringsgrupp – tillämpas första gången redan i årsredovisningar och koncernredovisningar som upprättas för räkenskapsåret 2004.

Tillämpning av äldre regler med vissa tillägg

2. För räkenskapsåret 2005 får Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2003:13) om årsredovisning i försäkringsföretag tillämpas. Detta gäller endast under förutsättning att försäkringsföretaget i den aktuella årsredovisningen, koncernredovisningen eller årsbokslutet

a) redovisar och värderar finansiella instrument och andra placeringstillgångar enligt äldre bestämmelser i 4 kap. 1, 2 och 5 §§ ÅRFL med stöd av punkten 2 övergångsbestämmelserna till lagen (2004:1177) om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, i stället för enligt 4 kap. 14 a-14 d §§ ÅRL, samt

b) inte tillämpar följande redovisningsalternativ enligt nämnda lag:
– 4 kap. 13 a § ÅRL om redovisning av intresseföretag enligt kapitalandelsmetoden i årsredovisningen, och
– 7 kap. 22 § ÅRL om redovisning av negativ goodwill som en avräkning mot positiv goodwill.

Trots första stycket får inte 7 kap. 3 § FFS 2003:13 om konsolidering av dotterföretag enligt kapitalandelsmetoden tillämpas. Bestämmelserna i 7 kap. nämnda föreskrift tillämpas inte heller i en koncernredovisning enligt IAS-förordningen.

3. Föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2003:13) om årsredovisning i försäkringsföretag enligt punkten 2 tillämpas med tillägg av följande regler i dessa föreskrifter och allmänna råd:

- a) 1 kap. 2 § om definitionen av internationella redovisningsstandarder,
- b) 4 kap. 6 § första stycket om värdering av försäkringstekniska avsättningar enligt 7 kap. 1 och 2 §§ FRL och föreskrifter om beräkning av sådana avsättningar som utfärdats med stöd av till FRL,
- c) 5 kap. 32 § om upplysningar om ersättningar till ledande befattningshavare,
- d) 5 kap. 33 § om närståendeupplysningar i vissa livförsäkringsföretag,
- e) de allmänna råden under 5 kap. 42 § om upplysningar om övergången till internationella redovisningsstandarder,
- e) 6 kap. 2 § om femårsöversikt, samt
- f) de allmänna råden i 8 kap. om delårsrapporter vad gäller
– Punkten 11 om upplysningar om icke oväsentliga förändringar i ersättningar till ledande befattningshavare, och

– Punkten 12 om översiktliga upplysningar om övergången till internationella redovisningsstandarder.

Bestämmelserna i 5 kap. 32 och 33 §§ samt 6 kap. 2 § tillämpas på sätt som anges i första punkten andra stycket.

Upplysningar om tillämpade redovisningsföreskrifter

4. Företag som tillämpar punkten 2 och 3 i årsredovisningen eller koncernredovisningen ska ange att Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2003:13) om årsredovisning i försäkringsföretag tillämpas när upplysningar lämnas om tillämpade redovisningsföreskrifter i årsredovisningen eller koncernredovisningen. Företag som i koncernredovisningen tillämpar 7 kap. 5 och 6 §§ lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag ska ange FFFS-numret på dessa föreskrifter och allmänna råd när upplysningar lämnas om tillämpade redovisningsföreskrifter i koncernredovisningen.

Upphävande av en tidigare redovisningsföreskrifter

5. Genom dessa föreskrifter upphävs Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2004:5) om ändring i föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2003:13) om årsredovisning i försäkringsföretag.

INGRID BONDE

Åsa Andersson

Uppställningsform för balansräkningen**Tillgångar**

- A. Tecknat ej inbetalt kapital
- B. Immateriella tillgångar
 - I. Goodwill
 - II. Andra immateriella tillgångar
- C. Placeringstillgångar
 - I. Byggnader och mark
 - II. Placeringar i koncernföretag och intresseföretag
 - 1. Aktier och andelar i koncernföretag
 - 2. Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag
 - 3. Aktier och andelar i intresseföretag
 - 4. Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag
 - III. Andra finansiella placeringstillgångar
 - 1. Aktier och andelar
 - 2. Obligationer och andra räntebärande värdepapper
 - 3. Andelar i investeringspooler
 - 4. Lån med säkerhet i fast egendom
 - 5. Övriga lån
 - 6. Utlåning till kreditinstitut
 - 6. Derivat
 - 7. Övriga finansiella placeringstillgångar
 - IV. Depåer hos företag som avgivit återförsäkring
- D. Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk
 - 1. Tillgångar för villkorad återbäring
 - 2. Fondförsäkringstillgångar
- E. Återförsäkrars andel av Försäkringstekniska avsättningar
 - 1. Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 - 2. Livförsäkringsavsättning
 - 3. Oreglerade skador
 - 4. Återbäring och rabatter
 - 5. Övriga försäkringstekniska avsättningar
 - 6. Avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk
 - a) Villkorad återbäring
 - b) Fondförsäkringsåtaganden
- F. Fordringar
 - I. Fordringar avseende direkt försäkring
 - II. Fordringar avseende återförsäkring
 - III. Övriga fordringar
- G. Andra tillgångar
 - I. Materiella tillgångar och varulager
 - II. Kassa och bank
 - III. Övriga tillgångar

- H. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
 - I. Upplupna ränte- och hyresintäkter
 - II. Förutbetalda anskaffningskostnader
 - III. Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

SUMMA TILLGÅNGAR

Eget kapital, avsättningar och skulder

- AA. Eget kapital
 - I. Aktiekapital eller Garantikapital
 - II. Överkursfond
 - III. Uppskrivningsfond
 - IV. Konsolideringsfond
 - V. Andra fonder
 - 1. Reservfond
 - 2. Kapitalandelsfond
 - 3. Fond för verkligt värde
 - 4. Övriga fonder
 - VI. Balanserad vinst eller förlust
 - VII. Årets resultat
- AAa. Minoritetsintressen
- BB. Obeskattade reserver
- CC. Efterställda skulder
- DD. Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)
 - 1. Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 - 2. Livförsäkringsavsättning
 - 3. Oreglerade skador
 - 4. Återbäring och rabatter
 - 5. Utjämningsavsättning
 - 6. Övriga försäkringstekniska avsättningar
- EE. Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)
 - 1. Villkorad återbäring
 - 2. Fondförsäkringsåtaganden
- FF. Avsättningar för andra risker och kostnader
 - 1. Pensioner och liknande förpliktelse
 - 2. Skatter
 - 3. Övriga avsättningar
- GG. Depåer från återförsäkrare
- HH. Skulder
 - I. Skulder avseende direkt försäkring
 - II. Skulder avseende återförsäkring
 - III. Obligationslån
 - IV. Skulder till kreditinstitut
 - IVa. Derivat
 - V. Övriga skulder

- II. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
 - I. Återförsäkrares andel av Förutbetalda anskaffningskostnader
 - II. Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

Poster inom linjen

- I. Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser, varje slag för sig
- II. Övriga ställda panter och jämförliga säkerheter, varje slag för sig
- III. Ansvarsförbindelser
 - 1. Garantier
 - 2. Pensionsförpliktelser som ej upptagits bland avsättningar och ej har täckning i pensionsstiftelses förmögenhet
 - 3. Övriga ansvarsförbindelser
- IV. Åtaganden
 - 1. Åtaganden till följd av återköpstransaktioner
 - 2. Övriga åtaganden

Bilaga 2

Uppställningsform för resultaträkningen

I. TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

1. Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)
 - a) Premieinkomst
 - b) Premier för avgiven återförsäkring (-)
 - c) Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker, (+/-)
 - d) Återförsäkrarens andel av Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (+/-)
2. Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen (III.6)
3. Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
4. Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
 - a) Utbetalda försäkringsersättningar
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrarens andel (-)
 - b) Förändring i Avsättning för oreglerade skador
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrarens andel (-)
5. Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring) (+/-)
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrarens andel (-)
6. Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
7. Driftskostnader
8. Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)
9. Förändring i Utjämningsavsättning
10. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat (införs som post III.1)

II. TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

1. Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)
 - a) Premieinkomst
 - b) Premier för avgiven återförsäkring (-)
2. Kapitalavkastning, intäkter
3. Orealiserade vinster på placeringstillgångar
- 3a. Värdeökning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk
 - aa) Värdeökning på tillgångar för villkorad återbäring
 - bb) Värdeökning på fondförsäkringstillgångar
- 3b. Värdeökningar på övriga placeringstillgångar
4. Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
5. Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
 - a) Utbetalda försäkringsersättningar
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrarens andel (-)
 - b) Förändring i Avsättning för oreglerade skador
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrarens andel (-)
6. Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring) (+/-)
 - a) Livförsäkringsavsättning
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrarens andel (-)

- b) Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk
 - aa) Villkorad återbäring
 - i) Före avgiven återförsäkring
 - ii) Återförsäkrares andel (-)
 - bb) Fondförsäkringsåtagande
 - i) Före avgiven återförsäkring
 - ii) Återförsäkrares andel (-)
- c) Övriga försäkringstekniska avsättningar
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (-)
- 7. Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
- 8. Driftkostnader
- 9. Kapitalavkastning, kostnader
- 10. Realiserade förluster på placeringstillgångar
- 10a. Värdeminskning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk
 - aa) Värdeminskning på tillgångar för villkorad återbäring
 - bb) Värdeminskning på fondförsäkringstillgångar
- 10b. Värdeminskning på övriga placeringstillgångar
- 11. Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)
- 12. Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen (införs som post III.4)
- 13. Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat (införs som post III.2)

III. ICKE-TEKNISK REDOVISNING

- 1. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat (post I.10)
- 2. Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat (post II.13)
- 3a. Kapitalavkastning, intäkter
- 3b. Realiserade vinster på placeringstillgångar
- 4. Kapitalavkastning överförd från livförsäkringsrörelsen (post II.12)
- 5a. Kapitalavkastning, kostnader
- 5b. Realiserade förluster på placeringstillgångar
- 6. Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen (post I.2)
- 7. Övriga intäkter
- 8. Övriga kostnader

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt

- 11. Bokslutsdispositioner

Resultat före skatt

- 12. Skatt på årets resultat
- 13. Övriga skatter
- 13a. Minoritetens andel av årets resultat
- 14. Årets resultat

*Bilaga 3***Balansräkningens poster****Tillgångar**

1 §¹² Post A — Tecknat ej inbetalt kapital. Posten omfattar fordringar som avser ännu inte fullgjorda betalningar för tecknat aktie- eller garantikapital.

Allmänna råd

I försäkringsaktiebolag är posten endast tillämplig vid nyemission.

2 §¹³ Post B.I — Goodwill. Posten omfattar goodwill och koncerngoodwill som förvärvats mot vederlag.

3 §¹⁴ Post B.II — Andra immateriella tillgångar. Posten omfattar:

- balanserade utgifter för forsknings- och utvecklingsarbeten och liknande arbeten,
- koncessioner, patent, licenser, varumärken samt liknande rättigheter,
- hyresrätter och liknande rättigheter, samt
- förskott avseende immateriella tillgångar.

4 §¹⁵ Post C.I — Byggnader och mark. Posten omfattar:

- byggnader och mark,
- byggnad under uppförande, samt
- erlagd handpenning avseende byggnader och mark.

Allmänna råd

Posten omfattar också fastigheter där den egna verksamheten bedrivs.

5 § Posterna C.II.1 och C.II.3 — Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag. Här redovisas innehav av aktier och andelar samt teckningsrätter och delrätter på aktier i koncern- respektive intresseföretag.

6 §¹⁶ Posterna C.II.2 och C.II.4 — Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncern- och intresseföretag. Dessa poster omfattar obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive nollkupongs- och diskonteringsinstrument) emitterade av koncernföretag och intresseföretag samt lån till sådana företag.

7 § Post C.III.1 — Aktier och andelar. Här redovisas innehav av aktier och andelar samt teckningsrätter och delrätter på aktier.

Andelar i s.k. blandade värdepappersfonder ska ingå om det bokförda värdet på de förvaltade tillgångarna till minst hälften utgörs av aktier eller aktierelaterade instrument.

¹² FRD art.6.

¹³ FRD art.6.

¹⁴ FRD art.6.

¹⁵ FRD art.6.

¹⁶ FRD art.6 och 9.

8 §¹⁷ Post C.III.2 — Obligationer och andra räntebärande värdepapper. Här redovisas sådana omsättningsbara obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive nollkupongs- och diskonteringsinstrument) som emitterats av kreditinstitut, andra företag eller offentliga organ.

Andelar i s.k. blandade värdepappersfonder ska ingå i denna post om det bokförda värdet på de förvaltade tillgångarna till mer än hälften utgörs av räntebärande värdepapper eller liknande instrument.

Allmänna råd

Vid gränsdragningen mellan posten C.III.2 och posterna C.III.4–6 bör det primära kriteriet vara om företagets fordran är omsättnings- eller överlåtbar. Placeringar som motsvaras av löpande skuldebrev bör därför normalt föras under posten Obligationer och andra räntebärande värdepapper (C.III.2), medan enkla skuldebrev redovisas som lån under posterna Lån med säkerhet i fast egendom (C.III.4), Övriga lån (C.III.5) eller Utlåning till kreditinstitut (C.III.6).

9 §¹⁸ Post C.III.3 — Andelar i investeringspooler. Posten omfattar ett försäkringsföretags andel i en investering som är gemensam med andra företag eller pensionsfonder och som förvaltas av en eller flera av dessa företag eller pensionsfonder.

10 §¹⁹ Post C.III.4 — Lån med säkerhet i fast egendom. Här redovisas lån vars säkerheter helt eller delvis utgörs av inteckningar i fast egendom. Om försäkringsföretaget har tagit emot flera säkerheter för ett lån, ska lånet redovisas i denna post om minst hälften av säkerheternas värde utgörs av fast egendom.

11 §²⁰ Post C.III.5 — Övriga lån. Här redovisas lån med andra erhållna säkerheter än fast egendom, t.ex. livförsäkringslån.

12 §²¹ Post C.III.6 — Utlåning till kreditinstitut. Här redovisas sådan utlåning till kreditinstitut (banker, kreditmarknadsbolag, finansbolag och hypoteksinstitut) där insatta medel är disponibla först efter en viss uppsägningstid.

Tillgodohavanden utan någon sådan begränsning ska, oavsett om de är räntebärande eller ej, tas upp under posten Kassa och bank (G.II).

Allmänna råd

Exempel på utlåning enligt denna paragraf är marknadsbevis. I denna post redovisas också sådana medel som försäkringsföretaget kan säga upp direkt men där detta i så fall medför ett kompensationskrav till den externa kreditgivaren i form av räntekompensation eller en likvärdig ersättning.

13 § Post C.III.6a — Derivat. Försäkringsföretag ska infoga posten C.III.6a Derivat i uppställningsformen för balansräkningen. Posten ska omfatta derivat som

¹⁷ FRD art.9.

¹⁸ FRD art.10.

¹⁹ FRD art.11.

²⁰ FRD art.12.

²¹ FRD art.13.

har ett positivt bokfört värde, om det inte är lämpligare att redovisa derivatet under någon annan post.

Allmänna råd

Av 50 § följer att instrument av samma slag, men med negativt värde, ska som huvudregel tas upp under Skulder som post HH.IVa Derivat.

Bestämmelserna innebär således normalt att aktie- och ränterelaterade finansiella instrument inte tas upp tillsammans med motsvarande underliggande instrument. Av 5 och 7 §§ följer dock att teckningsrätter och delrätter ska tas upp under posten Aktier och andelar.

14 §²² Post C.III.7 — Övriga finansiella placeringstillgångar. Under denna post redovisas sådana finansiella placeringstillgångar som inte omfattas av 5–13 §§, t.ex. fordringar på överförande part vid s.k. äkta återköpstransaktioner enligt 2 kap. 1 §.

15 §²³ Post C.IV — Depåer hos företag som avgivit återförsäkring. Försäkringsföretag som mottagit återförsäkring ska som denna post redovisa antingen fordringar hos cedenten eller tredje man eller belopp som hållits inne av ett sådant företag, motsvarande värdet på de deponerade medlen hos företaget. Fordran får inte läggas samman med andra fordringar hos eller avräknas mot andra skulder till cedenten.

Värdepapper som deponerats hos cedenten ska redovisas under respektive delpost under placeringstillgångar.

Allmänna råd

Värdepapper som deponerats anges också som ställd pant.

16 §²⁴ Post D.1 — Tillgångar för villkorad återbäring. Här redovisar försäkringsföretag som bedriver traditionell livförsäkringsrörelse placeringstillgångar motsvarande ansvarigheten för villkorad återbäring och för vilka försäkringstagaren eller någon annan ersättningsberättigad bär en väsentlig del av placeringsrisken.

Allmänna råd

Placeringstillgångar redovisas under denna post endast om försäkringstagaren eller andra ersättningsberättigade bär en placeringsrisk för klart definierade tillgångar, eller sammansättningar av tillgångar som separerats från den övriga kapitalförvaltningen. I övriga fall bör placeringstillgångarna redovisas enligt 4–15 §§.

17 §²⁵ Post D.2 — Fondförsäkringstillgångar. Posten avser fondförsäkringsrörelse och omfattar sådana placeringstillgångar som är avsedda för skuldtäckning av posten EE.2 Fondförsäkringsåtaganden.

²² FRD art.13.

²³ FRD art.14.

²⁴ FRD art.15.

²⁵ FRD art.15.

Allmänna råd

Fondandelar som innehas för egen räkning redovisas under Aktier och andelar.

En tontin består av en grupp försäkringstagare som bildar ett ömsesidigt försäkringsbestånd, där de som lever vid försäkringstidens slut delar på det förräntade värdet av inbetalt belopp.

18 §²⁶ Post E — Återförsäkrares andel av Försäkringstekniska avsättningar. Posterna E.1–E.6 omfattar återförsäkrares andel av de försäkringstekniska avsättningar som tas upp under posten DD Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring) och EE Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring).

19 §²⁷ Post F.I — Fordringar avseende direkt försäkring. Här redovisas sådana fordringar hos försäkringstagare, försäkringsmäklare och andra försäkringsföretag som avser direkt försäkring.

20 §²⁸ Post G.I — Materiella tillgångar och varulager. Posten omfattar materiella tillgångar, såsom maskiner och inventarier, förskott som avser materiella tillgångar samt varulager.

21 §²⁹ Post G.II — Kassa och bank. Posten omfattar betalningsmedel, inklusive utländska sedlar och mynt, som kan disponeras fritt.

22 §³⁰ Post G.III — Övriga tillgångar. Här redovisas andra tillgångar som inte kan placeras under posterna G.I–G.II.

23 §³¹ Post H.I — Upplupna ränte- och hyresintäkter. Denna post omfattar ränta och hyra som på balansdagen är intjänad men ännu inte inbetald.

24 §³² Post H.II — Förutbetalda anskaffningskostnader. Posten omfattar sådana anskaffningskostnader för försäkringsavtal som enligt 4 kap. 8 § ÅRFL ska tas upp som tillgång.

Allmänna råd

Definitionen av försäkringsavtal framgår av 1 kap. 2 §.

25 § Post H.III — Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter. Posten omfattar sådana utgifter som bokförts under räkenskapsåret men som utgör kostnader för perioder efter balansdagen samt sådana intäkter som bokförts under räkenskapsåret men som utgör inkomster efter balansdagen.

²⁶ FRD art.24.

²⁷ FRD art.6.

²⁸ FRD art.6.

²⁹ FRD art.12.

³⁰ FRD art.16.

³¹ FRD art.17.

³² FRD art.18.

Eget kapital, avsättningar och skulder

26 §³³ Post AA.I — Aktiekapital eller Garantikapital. Posten omfattar sådant kapital som enligt lag räknas som eget kapital tecknat av aktieägare eller, i ömsesidiga försäkringsbolag, kapital tecknat av garanter.

27 § Post AA.II — Överkursfond. Under denna post redovisas överkurs vid emission av aktier.

28 §³⁴ Post AA.III — Uppskrivningsfond. Posten omfattar belopp som satts av till en uppskrivningsfond enligt bestämmelserna i 4 kap. 1–2 §§ ÅRFL (jfr 4 kap. 6 § ÅRL).

29 § Post AA.IV — Konsolideringsfond. Här redovisar livförsäkringsföretag som inte får dela ut vinst sådana belopp som får användas för förlusttäckning och andra ändamål som följer av bestämmelser i bolagsordningen enligt 12 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713).

Livförsäkringsaktiebolag som inte får dela ut vinst ska redovisa utgifter och inkomster för egna aktier mot konsolideringsfonden under bundet eget kapital.

30 §³⁵ Post AA.V.1 — Reservfond. Här redovisar försäkringsföretag som får dela ut vinst avsättningar till reservfonden enligt 12 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713).

31 §³⁶ Post AA.V.2 — Kapitalandelsfond. Vid redovisningen av kapitalandelsfonden ska försäkringsföretaget göra avsättningar till och nedsättningar av kapitalandelsfonden genom att flytta belopp inom eget kapital som en justering av posten Balanserad vinst eller förlust. Sådana av- och nedsättningar ska således inte gå över resultaträkningen.

Avsättningar till en kapitalandelsfond ska redovisas efter skatt.

32 § Post AA.V.3 — Fond för verkligt värde. I denna post redovisas värdeförändringar på vissa finansiella instrument enligt 4 kap. 1 § ÅRFL (jfr 4 kap. 14 d § ÅRL).

Här redovisas även värdeförändringar på sådana andra placeringstillgångar (C) än finansiella instrument och förvaltningsfastigheter som värderas till verkligt värde enligt 4 kap. 5 § ÅRFL och som inte redovisas direkt i resultaträkningen (jfr IAS 16).

Allmänna råd

Till följd av ÅRFL redovisas följande värdeförändringar i Fond för verkligt värde:

1. värdeförändringar som avser ett säkringsinstrument och som inte redovisas direkt i resultaträkningen,
2. värdeförändring orsakad av kursändring på en monetär post som utgör en del av företagets nettoinvestering i en utländsk enhet, samt

³³ FRD art.19.

³⁴ FRD art.20.

³⁵ FRD art.20.

³⁶ FRD art.20.

3. värdeförändringar på finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde enligt 4 kap. 2 § 11 § ÅRFL (jfr 4 kap. 14 a § ÅRL) och som inte redovisas direkt i resultaträkningen.

Fonden för verkligt värde redovisas under bundet eget kapital i livförsäkringsföretag (jfr 5 kap. 4 § 1 och 2 ÅRFL).

Förvaltningsfastigheter definieras i IAS 40 som gäller enligt de allmänna råden till 2 kap.

33 §³⁷ Post AA.V.4 — Övriga fonder. Här redovisar försäkringsföretag som får dela ut vinst sådana fonder som inte omfattas av 27–32 §§. Här redovisar understödsföreningar också sådana överskotts-fonder som ska förekomma enligt stadgarna.

34 § Post AA.VI — Balanserad vinst eller förlust. Här redovisar försäkringsföretag som får dela ut vinst balanserade vinstmedel eller förluster från tidigare räkenskapsår.

Allmänna råd

Försäkringsaktiebolag som får dela ut vinst ska redovisa utgifter och inkomster för egna aktier mot balanserad vinst eller förlust under fritt eget kapital.

35 § Post AA.VII — Årets resultat. Här redovisas nettovinst eller nettoförlust för räkenskapsåret.

36 §³⁸ Post CC — Efterställda skulder. Under denna post ska sådana skulder redovisas som, vare sig de representeras av värdepapper eller inte, i händelse av likvidation eller konkurs enligt avtal ska återbetalas först efter det att övriga borgenärer tillgodosetts.

37 §³⁹ Post DD.1 — Ej intjänade premier och kvardröjande risker. Här redovisar försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse avsättningar som motsvarar bolagets ansvarighet för försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader under resten av avtalsperioden för löpande försäkringsavtal.

Med kvardröjande risker menas risken för att försäkringsavtalens ersättningskrav och kostnader inte kommer att kunna täckas av ej intjänade och förväntade premier efter räkenskapsårets utgång.

Försäkringstekniska avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor ska redovisas under posten Oreglerade skador (DD.3).

38 §⁴⁰ Post DD.2 — Livförsäkringsavsättning. Här redovisar försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse avsättningar för försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader för löpande försäkringsavtal under den resterande avtalsperioden. Beloppet ska redovisas inklusive garanterad återbäring. Försäkringsföretaget ska beakta värdet av de ytterligare premier som försäkringstagarna ska betala. Med garanterad återbäring menas sådan återbäring

³⁷ FRD art.20.

³⁸ FRD art.21.

³⁹ FRD art.25 och 26.

⁴⁰ FRD art.27.

som utgör visst eller vissa i framtiden utfallande nominellt eller reallt bestämda belopp som försäkringstagaren eller någon annan ersättningsberättigad har en ovillkorlig rätt till (jfr 7 kap. 1 § 3 försäkringsrörelselagen (1982:713)).

Försäkringstekniska avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor ska redovisas under posten Avsättning för oreglerade skador (DD.3).

39 §⁴¹ Post DD.3 — Oreglerade skador. Här redovisas försäkringsföretagets uppskattade slutliga kostnad för att tillgodose alla krav som beror på händelser som har inträffat före räkenskapsårets utgång med avdrag för belopp som bolaget redan betalat med anledning av ersättningskrav. I beloppet ska försäkringsföretaget räkna in beräknade framtida driftskostnader för att reglera inträffade men vid balansdagen ännu inte slutreglerade skador samt återbäring som förfallit till betalning.

Avsättningar för inträffade men ännu inte inrapporterade skador (IBNR) ska baseras på försäkringsföretagets erfarenhet och skadeutfall och omfatta kostnader för inträffade men för försäkringsföretaget okända skador.

Posten ska också innefatta avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor samt avsättningar för framtida särskild löneskatt på ersättning från sjukpensionsförsäkring under förtidspensionstiden (tjänstepension).

40 §⁴² Post DD.4 — Återbäring och rabatter. Här redovisas avsättningar för ej förfallen återbäring samt rabatter till försäkringstagare eller andra förmånstagare i skadeförsäkringsrörelse.

41 §⁴³ Post DD.5 — Utjämningsavsättning. Här redovisar försäkringsföretag som bedriver kreditförsäkringsrörelse avsättningar enligt försäkringsavtal för att utjämna variationer i skadefrekvenser mellan åren eller för att täcka speciella risker.

42 §⁴⁴ Post DD.6 — Övriga försäkringstekniska avsättningar. Under denna post redovisas sådana försäkringstekniska avsättningar som inte redovisas i posterna DD.1–DD.5.

43 §⁴⁵ Post EE.1 — Villkorad återbäring. Här redovisas sådan återbäring där försäkringstagaren, en grupp av försäkringstagare eller försäkringstagarkollektivet bär en finansiell, aktuariell eller någon annan försäkringsteknisk risk som påverkar storleken på återbäringen eller rätten till återbäring överhuvudtaget.

44 §⁴⁶ Post EE.2 — Fondförsäkringsåtagande. Här redovisas sådana försäkringstekniska avsättningar i fondförsäkringsrörelse som gjorts för att täcka åtaganden i livförsäkringsavtal vars värde eller avkastning bestäms med ledning av placeringstillgångar för vilka försäkringstagarna bär risken.

Andra avsättningar med syfte att täcka dödsfallsrisker, driftskostnader eller andra risker ska redovisas under posten Livförsäkringsavsättning (DD.2). Villkorad återbäring inom fondförsäkringsrörelse redovisas under posten Villkorad återbäring (EE.1).

⁴¹ FRD art.28.

⁴² FRD art.29.

⁴³ FRD art.30.

⁴⁴ FRD art.26.

⁴⁵ FRD art.31.

⁴⁶ FRD art.31.

Posten Fondförsäkringsåtagande omfattar också avsättningar för en tontinorganisations åtaganden gentemot tontinens medlemmar.

45 § Post FF.1 — Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser. Posten omfattar avsättningar enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelser samt övriga pensionsförbindelser.

46 § Post FF.2 — Avsättningar för skatter. Posten omfattar avsättningar för inkomstskatt, avkastningsskatt, uppskjuten skatt och därmed jämförliga skatter.

En avsättning för framtida särskild löneskatt på ersättning från sjukpensionsförsäkring under förtidspensionstiden (tjänstepension) redovisas under posten DD.3.

Allmänna råd

Skulder avseende källskatt, mervärdesskatt, fastighetsskatt m.fl. redovisas som post HH.V Övriga skulder.

47 §⁴⁷ Post GG — Depåer från återförsäkrare. Försäkringsföretag som avgivit återförsäkring ska under denna post redovisa ett belopp som motsvarar värdet på kontanter eller andra värdehandlingar som deponerats av försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt återförsäkringsavtal eller som försäkringsföretaget hållit inne av samma skäl.

Försäkringsföretaget som mottagit värdehandlingen får inte, oavsett om de står som ägare eller ej, redovisa något annat belopp än vad företaget är skyldigt enligt depositionen.

48 § Post HH.I — Skulder avseende direkt försäkring. Här redovisas skulder till försäkringstagare, försäkringsmäklare och försäkringsföretag avseende direkt försäkring.

49 §⁴⁸ Post HH.III — Obligationslån. Posten omfattar obligationslån och konvertibla lån som försäkringsföretaget har utelöpande.

50 § Post HH.IVa — Derivat. Försäkringsföretag ska infoga posten HH.IVa Derivat i uppställningsformen för balansräkningen. Posten ska omfatta derivat som har ett negativt bokfört värde, om det inte är lämpligare att redovisa derivatet under någon annan post.

Allmänna råd

Av 13 § följer att instrument av samma slag, men med positivt värde, ska som huvudregel tas upp under Placeringstillgångar som post C.III.6a Derivat.

Bestämmelserna innebär således normalt att aktie- och ränterelaterade finansiella instrument inte tas upp tillsammans med motsvarande underliggande instrument. Av 5 och 7 §§ följer dock att teckningsrätter och delrätter ska tas upp under posten Aktier och andelar.

⁴⁷ FRD art.32.

⁴⁸ FRD art.6.

51 § Post HH.V — Övriga skulder. Under denna post redovisas skulder som inte kan placeras under någon annan post, t.ex. skulder till mottagande part vid s.k. äkta återköpstransaktioner enligt 2 kap. 1 §.

52 § Post II.I — Återförsäkrares andel av Förutbetalda anskaffningskostnader. Om ett försäkringsföretag har återförsäkrat en sådan förpliktelse för vilken anskaffningskostnader tagits upp under Förutbetalda anskaffningskostnader (H.II), ska den återförsäkrade andelen redovisas under denna post.

53 § Post II.II — Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter. Posten omfattar kostnader som avser räkenskapsåret men som innebär utgifter först efter balansdagen samt inkomster som bokförts under räkenskapsperioden men som utgör intäkter för perioder efter balansdagen.

Poster inom linjen

54 § Under post I, Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser, varje slag för sig, ska ett försäkringsföretag ta upp det bokförda värdet av sådana tillgångar som är belastade med särskild förmånsrätt. Dessa uppgifter ska tas upp under en särskild rubrik och delas upp per balanspost.

Under post IV.1, Åtaganden till följd av återköpstransaktioner, redovisas sådana åtaganden som gjorts i samband med oäkta återköpstransaktioner. Överförande part ska då ta upp lösenpriset för den säljoption som ställts ut i transaktionen.

Specifikationer till poster inom linjen får redovisas i not.

Allmänna råd

Ställda panter och därmed jämförliga säkerheter bör delas upp på ett sådant sätt att det klart framgår vilken eller vilka balansposter som är belastade och med vilket belopp.

Resultaträkningens poster

1 §⁴⁹ Post I.1.a — Premieinkomst (före avgiven återförsäkring). Försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse ska som premieinkomst redovisa den totala bruttopremien för direkt försäkring och mottagen återförsäkring som inbetalts eller kan tillgodoföras företaget för försäkringsavtal där försäkringsperioden påbörjats före räkenskapsårets utgång.

Som premieinkomst räknas också premier för försäkringsperioder som påbörjas först efter räkenskapsårets utgång, om de enligt avtal förfaller till betalning under räkenskapsåret.

Med bruttopremie menas den avtalsbestämda premien för hela försäkringsperioden efter avdrag för sedvanliga kundrabatter. Bruttopremien omfattar bl.a.:

- a) ej aviserade premier som kan beräknas först vid räkenskapsårets utgång,
- b) terminspremier som betalas in halvårsvis, kvartalsvis eller månadsvis samt ersättningar från försäkringstagare för utgifter som försäkringsföretaget haft i samband med att försäkringsavtalet tecknades,
- c) företagets andel av det totala premiebeloppet vid koassurans,
- d) ersättningar från andra försäkringsföretag som avser övertagna försäkringstekniska avsättningar enligt 2 kap. 9 § som inte redovisas över balansräkningen,
- e) återförsäkringspremier från cedenten och retrocedenten, inklusive portföljpremier, med avdrag för
- f) återförsäkringspremier som återbetalts till eller gottskrivits cedenten och retrocedenten vid portföljåterdragning eller förändring av andelen i återförsäkringsavtalen,
- g) annullationer.

Förnyelsepremier som inte är bekräftade av försäkringstagaren samt premier för nytecknade försäkringsavtal ska räknas in med de belopp som de beräknas inflyta med.

Annullationer ska reducera premieinkomsten så snart beloppet är känt. Tilläggspremier ska räknas in med de belopp som de beräknas inflyta med.

Posten ska redovisas exklusive skatter och andra offentliga avgifter som belastar försäkringspremien.

Allmänna råd

Vilka belopp som kan tillgodoföras räkenskapsåret bestäms av innehållet i respektive avtal, oavsett om premierna har aviserats eller ej vid bokslutstillfället. Som premieinkomst tar försäkringsföretaget upp samtliga premier där ansvarighet inträtt. Enligt första stycket bär försäkringsföretaget ansvar när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning. Ett exempel på det senare är vissa konsumentförsäkringar (TV/radio och vitvaror) som tecknas och betalas vid inköpstillfället trots att försäkringskyddet inträder först efter det att den sedvanliga garantin löpt ut.

Tidsperioden för vilken försäkringsföretaget bär ansvar framgår normalt av försäkringsavtalet. För en terminspremie som aviseras och/eller förfaller till

⁴⁹ FRD art. 35.

betalning först efter räkenskapsårets utgång avgörs frågan om ansvarighet av om motsvarande termin är att betrakta som ett nytt försäkringsavtal eller som en delbetalning av en årspremie. Om försäkringsföretaget enligt avtalet har en möjlighet att ändra villkoren vid varje termin, bör avtalet normalt betraktas som ett nytt avtal.

Paragrafens första stycke innebär att vissa premier inte kommer att räknas in i premieinkomsten. Det gäller premier som betalats in under räkenskapsåret men vars förfallodag inträffar och vars försäkringsperiod inleds efter räkenskapsårets utgång. En sådan premie betraktas som ett förskott och redovisas som skuld till försäkringstagaren.

Med *portföljpremie* menas en avräkningspost mellan cedenten och återförsäkraren som har till syfte att täcka återförsäkrarens ansvar för ännu inte inträffade skador enligt ett proportionellt återförsäkringsavtal – såväl vid byte av återförsäkrare som vid ändring av återförsäkrarens andel av avtalet.

Belopp som uttaxerats på försäkringstagare i ömsesidiga försäkringsföretag enligt 2 kap. 5 § första stycket 14 försäkringsrörelselagen (1982:713) ska tas upp som premieinkomst det år förlusten uppstått och uttaxeringen avser att täcka.

2 §⁵⁰ Post II.1.a — Premieinkomst (före avgiven återförsäkring). Försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse ska som premieinkomst redovisa under räkenskapsåret inbetalda belopp enligt försäkringsavtal för direkt försäkring samt inbetalda och tillgodoförda belopp för försäkringsavtal om mottagen återförsäkring, oavsett om dessa helt eller delvis avser ett senare räkenskapsår.

Denna post omfattar bl.a.:

- a) återbäring som gottskrivits i form av premierreduktion,
- b) tilläggspremier vid terminsbetalningar samt ersättningar från försäkringstagare för utgifter som försäkringsföretaget haft,
- c) försäkringsföretagets andel av det totala premiebeloppet vid koassurans,
- d) ersättningar från andra försäkringsföretag som avser övertagna försäkringstekniska avsättningar och konsolideringsfonder enligt 2 kap. 9 § som inte redovisas över balansräkningen,
- e) återförsäkringspremier från cedenten och retrocedenten, inklusive portföljpremier, efter avdrag för
- f) återförsäkringspremier som återbetalts till cedenten och retrocedenten vid portföljåterdragning eller förändring av andelen i återförsäkringsavtalen.

Posten ska redovisas exklusive skatter och andra offentliga avgifter som belastar försäkringspremien.

Allmänna råd

Med *portföljpremie* menas en avräkningspost mellan cedenten och återförsäkraren som har till syfte att täcka återförsäkrarens ansvar för ännu inte inträffade skador enligt ett proportionellt återförsäkringsavtal – såväl vid byte av återförsäkrare som vid ändring av återförsäkrarens andel av avtalet.

3 §⁵¹ Post I.1.b respektive II.1.b — Premier för avgiven återförsäkring. Försäkringsföretag som avgivit återförsäkring ska under denna post redovisa

⁵⁰ FRD art. 35.

⁵¹ FRD art. 36.

belopp som betalats ut under räkenskapsåret eller belopp som tagits upp som en skuld till försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt ingångna återförsäkringsavtal, inklusive portföljpremier.

Försäkringsföretaget ska göra avdrag för belopp som gottskrivits på grund av portföljåterdragnings eller en förändring av återförsäkrarens andel av proportionella återförsäkringsavtal.

4 §⁵² Post I.1.c och d Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker och återförsäkrarens andel av denna förändring. Under posten I.1.c redovisas årets förändring av posten Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (DD.1) och under posten I.1.d årets förändring av posten Återförsäkrarens andel av Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (E.1).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

5 §⁵³ Post I.4.a respektive II.5.a — Utbetalda försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring). Posten aa) Före avgiven återförsäkring omfattar alla försäkringsersättningar som betalats ut till försäkringstagare eller andra förmånstagare under räkenskapsåret på grund av försäkringsavtal eller inträffade försäkringsskador, oberoende av när skadan inträffat. Som utbetald försäkringsersättning redovisas också återköp.

I posten ingår driftskostnader för skadereglering enligt 3 kap. 5 §.

De utbetalda ersättningarna ska minskas med värdet av sådan egendom som försäkringsföretaget övertagit vid skadereglering och likaså med de belopp som försäkringsföretaget räknar med att återvinna genom regress eller någon annan åtgärd.

Posten bb) Återförsäkrarens andel omfattar belopp som försäkringsföretaget tagit emot från återförsäkrare eller tagit upp som fordran på återförsäkrare enligt ingångna återförsäkringsavtal. Beloppet ska täcka såväl interna som externa försäkringsersättningar.

Allmänna råd

Exempel på driftskostnader för utbetalda försäkringsersättningar är bland annat interna och externa kostnader för besiktning och värdering av inträffade skador, utgifter för att ersätta skadad egendom eller för sjukvård, rehabilitering etc. vid personskada, arvoden till personal och andra konsulter samt övriga kostnader för reglering av skador eller ersättningar.

6 § Post I.4.b respektive II.5.b — Förändring i Avsättning för oreglerade skador (efter avgiven återförsäkring). Under posten aa, Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av posten Avsättning för oreglerade skador (DD.3) och under bb, Återförsäkrarens andel, årets förändring av posten Återförsäkrarens andel av denna avsättning (E.3).

⁵² FRD art. 37.

⁵³ FRD art. 38.

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

7 § Post I.5 respektive II.6.c — Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring). Försäkringsföretag ska infoga följande delposter under posten I.5 (skadeförsäkring) respektive II.6.b (livförsäkring) i uppställningsschemat för resultaträkningen:

- post I.5.aa respektive II.6.c.aa Före avgiven återförsäkring, och
- post I.5.bb respektive II.6.c.bb Återförsäkrares andel (-).

Under posten I.5.aa respektive II.6.c.aa, Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av posten Övriga försäkringstekniska avsättningar (DD.6) och under I.5.bb respektive II.6.c.bb årets förändring av posten Återförsäkrares andel av övriga försäkringstekniska avsättningar (E.5).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

8 §⁵⁴ Post I.6 respektive II.7 — Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring). Posten omfattar återbäring och rabatter i skadeförsäkringsrörelse som betalats ut under räkenskapsåret eller ska betalas ut till försäkringstagare eller andra förmånstagare. Posten omfattar också återbäring under året i form av premiereduktion i skadeförsäkringsrörelse.

Posten inkluderar årets förändring av posterna Avsättning för återbäring och rabatter (DD.4) och Återförsäkrares andel av avsättning för återbäring och rabatter (E.4).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

9 §⁵⁵ Post I.7 respektive II.8 — Driftskostnader. Posten indelas i följande delposter.

- a) Anskaffningskostnader
- b) Förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader (+/-)
- c) Administrationskostnader
- d) Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring (-)

Med *anskaffningskostnader* menas driftskostnader som ett försäkringsföretag haft för att teckna försäkringsavtal. Posten omfattar såväl direkta kostnader som anskaffningsprovisioner, kostnader för att upprätta försäkringsavtal och att föra in försäkringsavtalet i beståndet, som indirekta kostnader som annonskostnader och administrativa kostnader för att handlägga offerter och utfärda försäkringsbrev.

Med *förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader (+/-)* menas avsättningar till samt av- och nedskrivning av posterna Förutbetalda anskaffningskostnader (H.II) och Återförsäkrares andel av förutbetalda anskaffningskostnader (II.I) enligt 4 kap. 8 § ÅRFL.

⁵⁴ FRD art. 39.

⁵⁵ FRD art. 34, 40 och 41.

Med *administrationskostnader* menas sådana driftskostnader för premieuppbörd, förvaltning av bestånd, hantering av återbäring och rabatter samt mottagen och avgiven återförsäkring som inte kan relateras till skadereglerings-, anskaffnings- eller kapitalförvaltningskostnader.

Allmänna råd

I posten redovisas gemensamma driftskostnader, som definierats i 3 kap. 5 § andra stycket, för personaladministration, ADB/IT, ekonomi/finans/ juridik, generell marknadsföring, revision, företagsledning och styrelse, avgifter till Finansinspektionen m.m.

10 § Post I.9 — Förändring i Utjämningsavsättning. Här redovisar försäkringsföretag som bedriver kreditförsäkringsrörelse årets förändring av posten Utjämningsavsättning (DD.5).

11 §⁵⁶ Post II.2 respektive III.3a — Kapitalavkastning, intäkter. Posten avser avkastning på placeringstillgångar:

- a) driftsöverskott från byggnader och mark,
- b) utdelning på aktier och andelar,
- c) ränteintäkter m.m.,
- d) valutakursvinster, netto,
- e) återförda nedskrivningar, samt
- f) realisationsvinster, netto.

Med *driftsöverskott från byggnader och mark* menas det sammanlagda driftsnettot av fastigheter upptagna under posten C.I Byggnader och mark.

Med *driftsnetto* menas i denna paragraf hyresintäkter minus driftskostnader enligt redovisningen för perioden. I driftskostnaderna ingår redovisade kostnader för fastighetsförvaltningen, inklusive underhåll, hyresgästanpassningar, tomträttsavgäld och fastighetsskatt. Däremot ingår inte räntekostnader och andra finansiella kostnader, avskrivningar eller central administration. Räntebidrag ska inte räknas in i driftsöverskottet utan ses som en räntesubvention.

Med *utdelning på aktier och andelar* menas utdelning på aktier och andelar som redovisas under posterna C.II.1 och C.II.3 (koncern- och intresseföretag) samt C.III.1.

Med *ränteintäkter* m.m. menas ränteintäkter på räntebärande placeringstillgångar som tjänats in under räkenskapsåret, inklusive ränteintäkter för belopp upptagna under Kassa och bank (G.II).

Den mottagande parten i en äkta återköpstransaktion ska ta upp den periodiserade mellanskillnaden mellan köpeskilling i avistaledet och terminsledet.

Med *valutakursvinster, netto* menas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar som förklaras av förändringar i valutakurser.

⁵⁶ FRD art. 34 och 42.

Allmänna råd

Värdeförändringar på tillgångar och skulder i utländsk valuta delas upp i en del som kan hänföras till värdeförändringen och en annan del som kan hänföras till den värdeförändring som förklaras av valutakursförändringar.

Posten omfattar också valutakursförändringar som förklaras av att balansposters ingående balanser räknats om till balansdagens valutakurs.

Återförda nedskrivningar omfattar belopp som återförts efter tidigare nedskrivningar, om nedskrivningen tidigare kostnadsförts under någon av posterna II.9 och III.5a Kapitalavkastning, kostnader.

Realisationsvinster, netto avser vinster vid avyttring av placeringstillgångar.

Vid värdering till anskaffningsvärde bör realisationsvinsten vara den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde.

Vid värdering till verkligt värde enligt bör realisationsvinsten vara den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga tillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Tidigare orealiserade värdeförändringar förs som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar (II.3 och III.3b) respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar (II.10 och III.5b).

Realisationsvinster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas under posten III.7 Övriga intäkter.

12 §⁵⁷ Post III.3b — Orealiserade vinster på placeringstillgångar. Vid värdering till verkligt värde ska försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse under denna post redovisa positiva värdeförändringar under året. Vid avyttring redovisas här återläggning av tidigare redovisade men orealiserade värdeförändringar.

Orealiserade vinster redovisas netto per tillgångsslag. Förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

13 §⁵⁸ Post II.3a aa — Värdeökning på tillgångar för villkorad återbäring. Under posten II.3a aa förs såväl realiserade som orealiserade värdeökningar på tillgångar för villkorad återbäring (D.1). Värdeökningen redovisas netto per tillgångsslag. I not ska den delas upp på direkt och indirekt risk.

14 §⁵⁹ Post II.3a bb — Värdeökning på fondförsäkringstillgångar. Under posten II.3a bb förs såväl realiserade som orealiserade värdeökningar på fondförsäkringstillgångar (D.2).

15 § Post II.3b — Värdeökning på övriga placeringstillgångar. Vid värdering till verkligt värde ska försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse i denna post redovisa positiva värdeförändringar på placeringstillgångar som inte redovisas i post II.3a aa eller II.3a.bb.

⁵⁷ FRD art. 44.

⁵⁸ FRD art. 44.

⁵⁹ FRD art. 44.

Vid avyttring redovisas här återläggning av tidigare redovisade men orealiserade värdeförändringar. Orealiserade vinster redovisas netto per tillgångsslag. Förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

16 § Post II.6.a — Livförsäkringsavsättning. Under posten aa, Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av posten Livförsäkringsavsättning (DD.2) och under posten bb, Återförsäkrares andel, årets förändring av posten Återförsäkrares andel av livförsäkringsavsättningen (E.2). I årets förändring ingår garanterad återbäring som gottskrivits under året till följd av bestämmelser i försäkringsavtal. Här redovisas också sådan återbäring vars storlek är beroende av ett visst ekonomiskt utfall och som enligt en bestämmelse i bolagsordningen ska gottskrivas försäkringstagare eller andra ersättningsberättigade med ett visst belopp. Vidare ingår värdeförändringar på garanterad återbäring som avsatts under tidigare år.

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser räknats om till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

17 § Post II.6.b aa — Villkorad återbäring. Under posten i, Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av Avsättning för villkorad återbäring (EE.1) och under posten ii, Återförsäkrares andel, årets förändring av Återförsäkrares andel av avsättning för villkorad återbäring (E.6.a). I årets förändring ingår villkorad återbäring som under året gottskrivits enligt villkor i försäkringsavtal. Här redovisas också sådan återbäring vars storlek är beroende av ett visst ekonomiskt utfall och som enligt en bestämmelse i bolagsordningen ska gottskrivas försäkringstagare eller andra ersättningsberättigade med ett visst belopp. Vidare ingår värdeförändringar på villkorad återbäring som avsatts under tidigare år.

18 § Post II.6.b bb — Fondförsäkringsåtaganden. Under posten i, Före avgiven återförsäkring, redovisas årets förändring av posten Avsättning för fondförsäkringsåtaganden (EE.2) och under posten ii, Återförsäkrares andel, årets förändring av posten Återförsäkrares andel av denna avsättning (E.6.b).

19 §⁶⁰ Post II.9/III.5a — Kapitalavkastning, kostnader. Posten avser kostnader för placeringstillgångar:

- kapitalförvaltningskostnader,
- räntekostnader m.m.,
- valutakursförluster, netto,
- av- och nedskrivningar, samt
- realisationsförluster, netto.

Med *kapitalförvaltningskostnader* menas driftskostnader som kan hänföras till finansförvaltningen.

Med *räntekostnader m.m.* menas bl.a. räntekostnader för fastighetslån, reducerade med eventuella räntebidrag.

Den överförande parten i en äkta återköpstransaktion ska ta upp den periodiserade mellanskillnaden mellan köpeskillingen i avistaledet och terminsledet.

Med *valutakursförluster, netto* menas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar som förklaras av förändringar i valutakurser.

⁶⁰ FRD art. 34 och 42.

Allmänna råd

Värdeförändringar på tillgångar och skulder i utländsk valuta delas upp i en del som kan hänföras till värdeförändringen och en annan del som kan hänföras till den värdeförändring som förklaras av valutakursförändringar.

Posten omfattar också sådana valutakursförändringar som förklaras av att balansposters ingående balanser räknats om till balansdagens valutakurs.

Med *av- och nedskrivningar* menas värdejusteringar enligt 4 kap. 1 § ÅRFL.

Realisationsförluster, netto avser förluster vid avyttring av placerings-tillgångar.

Vid värdering till anskaffningsvärde bör realisationsförlusten vara den negativa skillnaden mellan försäljningspriset och det bokförda värdet.

Vid värdering till verkligt värde enligt bör realisationsförlusten vara den negativa skillnaden mellan försäljningspriset och anskaffningsvärdet. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga tillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Tidigare orealiserade värdeförändringar förs som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar.

Realisationsförluster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas under post III.8 Övriga kostnader.

20 §⁶¹ Post III.5b — Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Vid värdering till verkligt värde ska försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse under denna post redovisa negativa värdeförändringar under året. Vid avyttring redovisas här återläggning av tidigare redovisade men orealiserade värdeförändringar.

Orealiserade förluster redovisas netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

21 §⁶² Post II.10a aa — Värdeminskning på tillgångar för villkorad återbäring. Under posten II.10a aa förs såväl realiserade som orealiserade värdeminskningar på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken (D.1). Värdeminskningen redovisas netto per tillgångsslag och delas upp på direkt och indirekt risk.

22 §⁶³ Post II.10a bb — Värdeminskning på fondförsäkringstillgångar. Under posten II.10a bb förs såväl realiserade som orealiserade värdeminskningar på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken (D.2). Värdeminskningen redovisas netto per tillgångsslag.

23 § Post II.10b — Värdeminskning på övriga placeringstillgångar. Vid värdering till verkligt värde ska försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse under denna post redovisa negativa värdeförändringar på

⁶¹ FRD art. 44.

⁶² FRD art. 44.

⁶³ FRD art. 44.

placeringstillgångar som inte redovisas i post II.10a eller II.10a bb. Vid avyttring redovisas här återläggning av tidigare redovisade men orealiserade värdetförändringar.

Orealiserade förluster redovisas netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

24 § Post III.7 respektive III.8 — Övriga intäkter respektive Övriga kostnader. Här redovisas sådana rörelseintäkter respektive rörelsekostnader som inte ska redovisas under någon annan post.

25 § Post III.12 — Skatt på årets resultat. Här redovisas skatt på årets resultat samt uppskjuten skatt.

Med skatt på årets resultat menas i försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse inkomstskatt och i försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse inkomstskatt och avkastningsskatt i den mån de inte redovisar avkastningsskatt som driftskostnad.

Allmänna råd

Livförsäkringsföretag bör i denna post redovisa sådan avkastningsskatt som beräknats på kapitalunderlaget vid räkenskapsårets ingång enligt lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.

Avkastningsskatt på pensionsavsättningar för anställda som tagits upp under posten FF.1 samt särskild löneskatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt bör i den tekniska redovisningen redovisas fördelade på samma sätt som personalkostnaderna fördelas på försäkringsersättningar, driftskostnader och kapitalförvaltningskostnader.

*Bilaga 5***Resultatanalysens uppställningsform och innehåll**

1 § Resultatanalysen ska upprättas enligt följande:

Skadeförsäkringsrörelse**Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat**

Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)
 Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen
 Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
 Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
 Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)
 Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
 Driftskostnader
 Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)
 Förändring av Utjämningsavsättning
 Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat

Avvecklingsresultat enligt 5 kap. 4 § 7 ÅRFL.

Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 Oreglerade skador
 Återbäring och rabatter
 Utjämningsavsättning
 Övriga försäkringstekniska avsättningar
 Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar

Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 Oreglerade skador
 Återbäring och rabatter
 Utjämningsavsättning
 Övriga försäkringstekniska avsättningar
 Summa återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar

Noter till Resultatanalys för skadeförsäkringsrörelse

Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)
 Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)
 Premier för avgiven återförsäkring (–)
 Förändring i Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 Återförsäkrarens andel av Förändring i Ej intjänade premier och kvardröjande risker
 (–)

Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)

Utbetalda försäkringsersättningar
Före avgiven återförsäkring
Återförsäkrares andel (-)
Förändring i oreglerade skador
Före avgiven återförsäkring
Återförsäkrares andel (-)

Livförsäkringsrörelse

Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat.

Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)
Kapitalavkastning, intäkter
Orealiserade vinster på placeringstillgångar
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
Driftskostnader
Kapitalavkastning, kostnader
Orealiserade förluster på placeringstillgångar
Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)
Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat

Avvecklingsresultat enligt 5 kap. 4 § 7 ÅRFL.

Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

Livförsäkringsavsättningar
Oreglerade skador
Återbäring och rabatter
Övriga försäkringstekniska avsättningar
Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

**Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkrings-
tagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)**

Villkorad återbäring
Fondförsäkringsåtaganden
Summa försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkrings-
tagaren bär risk

Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar

Livförsäkringsavsättningar
Oreglerade skador
Återbäring och rabatter
Övriga försäkringstekniska avsättningar
Summa återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar

Återförsäkrares andel av försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk

Villkorad återbäring
 Fondförsäkringsåtaganden
 Summa försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk

Konsolideringsfond

Noter till resultatanalys för livförsäkringsrörelse

Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)
 Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)
 Premier för avgiven återförsäkring (-)

Försäkringsersättning efter avgiven återförsäkring
 Utbetalda försäkringsersättningar
 Före avgiven återförsäkring
 Återförsäkrares andel (-)
 Förändring i oreglerade skador
 Före avgiven återförsäkring
 Återförsäkrares andel (-)

2 § Resultatanalysens samtliga poster ska fördelas på följande försäkringsgrenar.

Skadeförsäkringsrörelse

Direkt försäkring av svenska risker

Sjukdom och olycksfall
 TFA
 Hem och villa
 Företag och fastighet
 Motorfordon
 Trafik
 Sjöfart, luftfart och transport
 Kredit och borgen
 Övriga grenar

Direkt försäkring av utländska risker

Mottagen återförsäkring

Livförsäkringsrörelse

Direkt försäkring av svenska risker

Individuell försäkring

Livförsäkring

Fondlivförsäkring

Ouppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring samt premiebefrielseförsäkring

Gruppförsäkring

Gruppensions- och tjänstepensionsförsäkring

Gruppliv- och tjänstegrupplivförsäkring

Fondlivförsäkring

Ouppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring samt premiebefrielseförsäkring

Direkt försäkring av utländska risker

Mottagen återförsäkring

3 § När uppgifterna fördelas på försäkringsgrenar ska följande gälla.

Vid fördelning på direkt försäkring av svenska respektive utländska risker ska landet bestämmas på följande sätt:

- a) Risken för en försäkring som avser byggnad eller byggnad och dess innehåll hänförs till det land i vilket byggnaden är belägen.
- b) Risken för en försäkring som avser registreringspliktigt fordon hänförs till det land där registreringen har skett.
- c) Risken för en försäkring som är giltig högst fyra månader och som oberoende av försäkringsklass täcker rese- eller semesterrisker hänförs till det land där försäkringstagaren har tecknat försäkringen.
- d) Risken eller åtagandet i andra fall än dem som uttryckligen omfattas av a–c, inklusive livförsäkring, hänförs till det land där försäkringstagaren har sin vanliga vistelseort eller, om försäkringstagaren är en juridisk person, det land där det driftställe som avtalet gäller för är beläget.

Allmänna råd

För en försäkring som tecknas av en juridisk person bör risker som inte kan hänföras till ett visst land enligt a–d hänföras till det land där den juridiska personen har sitt säte.

För en livförsäkring som tecknas av en fysisk person bör risken eller åtagandet hänföras till det land där personen har sin vanliga vistelseort när försäkringen tecknas.

Skadeförsäkringsrörelse

När försäkringsgrenarna i resultatanalysen för skadeförsäkringsrörelsen bestäms, gäller följande.

- Sjuk- och olycksfallsförsäkring avser fristående försäkring som inte är knuten till någon annan försäkringsgren.
- Till hem- och villaförsäkring hänförs också fritidshus-, fritidsbåts-, rese-, smycke-, päls- och urförsäkringar.

- Trafikförsäkring avser obligatorisk ansvarsförsäkring för motorfordon enligt trafikskadelagen.
- Motorfordonsförsäkring avser övrig ansvarsförsäkring för motorfordon samt delkaskoförsäkring och vagnskadeförsäkring. Till grenen förs också olycksfallsförsäkring för fordonets förare.
- Sjöfartsförsäkring avser sjökaskoförsäkring och ansvarsförsäkring samt därtill knuten olycksfallsförsäkring.
- Transportförsäkring avser försäkring av gods under transport oavsett transportmedel.
- Luftfartsförsäkring avser kaskoförsäkring och ansvarsförsäkring samt därtill knuten olycksfallsförsäkring.

Livförsäkringsrörelse

När försäkringsgrenarna i resultatanalysen för livförsäkringsrörelse bestäms, gäller följande.

- Med *tjänstepensionsförsäkring* avses sådan försäkring som enligt kommunalskattelagen är att betrakta som tjänstepensionsförsäkring.
- Med *pensionsförsäkring* avses annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring.
- Med *ouppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring* avses försäkringsklass 4 för livförsäkring enligt 2 kap. 3 b § försäkringsrörelselagen (1982:713).
- Sjuk- och olycksfallsförsäkring och sjukförsäkring som kan hänföras till försäkringsklass 1 och 2 för skadeförsäkring enligt 2 kap. 3 a § försäkringsrörelselagen ska redovisas i resultatanalysen för skadeförsäkringsrörelsen.

Under gruppförsäkring redovisas en försäkring som det har tecknats gruppavtal för och där det går att finna en naturlig gruppföreträdare. Exempel på gruppföreträdare kan vara en bank, en arbetsgivare, en intresseorganisation m.fl. Hit förs också redan etablerade grupper som inte har någon naturlig gruppföreträdare men som utnyttjar gruppbildningen som en möjlighet att utjämna premien eller hålla omkostnaderna nere på ett sätt som inte kan förekomma för individuell försäkring.

Under gruppförsäkring redovisas också en sådan försäkring som är kollektivavtalsgrundad och således uppfyller följande krav:

1. Samtliga villkor för försäkringen ska grundas på en i villkoren angiven skriftlig överenskommelse mellan en arbetsgivarorganisation eller en arbetsgivare och en arbetstagarorganisation eller på avtal som är avhängiga av en sådan överenskommelse, s.k. hängavtal.
2. Försäkringen ska tecknas hos ett försäkringsbolag som framgår av överenskommelsen.
3. Försäkringen ska tecknas av en arbetsgivare för att ge försäkringsskydd åt de anställda.

Försäkringen kan vidare omfatta sådana närstående till de försäkrade som anges i försäkringsvillkoren (medförsäkrad).

Kollektivavtalsgrundad försäkring

Till kollektivavtalsgrundad försäkring hänförs också en sådan försäkring som ger vissa yrkesgrupper (t.ex. lantbrukare och yrkesfiskare) motsvarande försäkringsskydd, om försäkringen grundas på en i villkoren angiven överenskommelse.

Med kollektivavtalsgrundad försäkring jämställs också en sådan försäkring som grundas på en skriftlig överenskommelse mellan en arbetsgivarorganisation eller en arbetsgivare och en arbetstagarorganisation:

1. där en enskild tjänsteman bytt kompletterande ålderspension eller en del därav mot kompletteringspension med familjeskydd (ITPK, KTPK och liknande), eller
2. där alternativregler för ålderspension, kompletterande ålderspension eller familjepension tillämpats efter en överenskommelse mellan arbetsgivare och en tjänsteman med pensionsmedförande lön som överstiger tio basbelopp.